КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(С В Е Т)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган

Орган Чечено - Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР.

ГАЗЕТА АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ № 76 (4387). ЕРА, 25 июнь, 1970 шу. Мах 2 кап.

ДІАЙХА ЛОВЦАШ

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Советс моршал дахьийтал КПСС Чувашски обкомага, Чувашски АССР Лакхехьарча Совета Президиумага, Чувашски АССР Министрий Советага, Чуваше белхлой, колхозхой, интеллигенци, беррига къахьегамхой дезача денца — Чувашски Автономни Советски Социалистически Республика хьаль шовзткъа итт шу дизарцел цунна Октябрьски революцин орден дІаелларца дІакъаьле бувиаш.

Шалахьча ухк шовзткъе итт шера, йоах моршал тІа, Коммунистически парте куьлалла йай Даьхен халкъий дукхахча къамех латтача вежарашла болча дезала юкъе и йолаш бохкхен сий-дахьен никъ хьабенаб Советски Чуваше. Республика къахьегамхоша хьнаре дакъа лаьцад Советски Іаьдал оттадечен чІогІІечен, къонахчал а денал а долаш лийтаб уж фашистски гІаьрахошна Сийлахь-боккхачу Даймехкан тІема фронташка, са ца кхоьйш къахьегадаа шоашкара диеттІаш хола дакъа лаьцад коммунизма материально - техническ база хьеча.

Республике хьалхий дукхача доакъаш латта низ бола хІанаара промышленность. Болх бе йолалийтай машиностроение, электротехнически, химически, кІела. дІы чакхйоалача промышленноста йоккхий предприятеш. Оцанигара дена эргалоніаш лай юрта боахаме. Из технически дика кийчбаь ба. Лакхъелнай лаьтта леладарен хьайбаш леладарен культура. Шерагара шерага хукхагІа йоах юртбоахама продукци. Башка-дика толамаш лахьад культура дегІакхувлача, халкъа материальни хьал-торо лакхъеча.

Политически хьнар чІоагІа яйдепнача хьалашка, белгалдоаких моршал тІа, йоккхий къахьегама толамаш а доахаш накъабаьхкар Чувашски АССР белхлой, колхозхой, интеллигенци В. И. Ленин ваь бІаь шу дизара. Ленински юбилейни ялье даьха толамаш дІахо дегІа а кхувлаш, республика къахьегамхоша областной партийни организаце куьгалца чІагІерта къовсам лоттабу общественни производства эффективность лакхъар, Іилма-техническ прогресс сихъяр, пхе шера план хаиал хьалха кхоачашъяр дукъа.

Экономикен культурен дІахо ийеча, коммунизм хьалъара сийлахь-йоккхий плакаш кхоачашъеча чувашски халкъе херда толамаш дахар лов Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета, ССР Союза Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета.

(ТАСС).

ДЕЗА СОВГІАТ

Коммунизм хьалъеча толамаш дахарахи Чувашски АССР хьаль 50 шу дизарца дувзаденнаи СССР Лакхехьарча Совета Президиумо 1970 шера 22 июнерча шиИ Указаца Октябрьски революце ордени еннай Чувашски Автономни Советски Социалистически Республика.

(ТАСС).

Мехкдаьттахой, бурувзеттарий хьашташ кхоачашдера хьинар кхо ца деш къахьег Грозненски ремонтно-механически завода болхлоша. Укх шера планал совгІа арахийна товарни продукци 15 эзар сом мах болаш я. Арахецача продукцега дІабода мах 3 процент лох а беш, пачхьалкхена кхолль эзараш сомаш. Планах лаьохІачол совгІа кходаь алепи 3,8 эзар сом да. Къаьстта дика къахьегаош белгалбаьннаб токараш Дарсигов Махьмади Батаев Виктори, кхыбараш. Юкъера лаьохІача хІара сменах нормаш 170 — 200 процент кхоачашъю цар. ХІанз тІайоагІача пятилетка чотах къахьегаш ба уж.

СУРТА ТІА: болх беш ба токараш М. Дарсигови В. Батаеви.

И. ПЛИЕВА сурт.

Грозненски № 2 йолча спецоборудоване завода шоллагІа цеха боахлоша укх тІеххьарча массехь шера дІахецац хьалхара моттиг. Июнь бетта хьалхарча шиъ декада заданц тІеххкоачашъеъй. Иштта дика къахьегама толамаш доахаш цеха коллективага я завода каравса-кара тела ШІе байрах. ДІахо а из байрах карара ... цера ца цехІа коллектив. ХІара сменах норманц 130 — 150 процент кхоачашъеш хьинаре къахьег токара Яндиева Марина, сверлоещица Масаева Зайнаба, кхыбараша.

СУРТА ТІА: болх беш я токарь М. Яндиева. И. ПЛИЕВА сурт.

ТЕХНОЛОГИЙ ГІУЛАКХАШ

Дикача къахьегама толамашца чакхдаьккхад пятилетка тІеххьарча шера хьалхара ах шу В. И. Ленина цІерагІча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода технологаша. Мехкдаьтта сийрда продукци арахецарен цунна реализацин ерен алх бетта план 21-ча июне кхоачашъяй цар. Планал совгІа арахецаргья иттеш эзараш тоннаш мехкдаьтта сийрда продукце.

В. СТАРЧАК,

Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода плановй отдела начальник.

Пхе шера план-ханал хьалха!

КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА

«Грознефтехимзаводы» объединене предприятешта юкъе лаьрача социалистически яхье хьалха латт укх шера Грозненски химически комбината коллектив. ХІара бетта план кхоачашъю це. Товарни продукци арахецара ах бетта план 22 июне кхоачашъяй химикаша. Ер бутт чакхбалалехьа планал совгІа арахецаргда массехк миллион сома мехаэ спирт, фенол, полиэтилен, кхыйола продукци. Къахьегама оасарие пхе бетта планах лаьрхІачул совгІа 6,4 процент лакхъяьяй. Арахецача продукцега дІабоде мах лохбара, бедал, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоара тІехьа а чІоагІа къовсам лоттабу химикаша. Цох бокха пайда баьннаб производствана. Духьала дІабахача пхе бетта планах лаьрхІачул совгІа пачхьалкхена кхоадаь ахча 390 эзар гаргга сом да.

Уж къахьегама толамаш доахача къаьстта дика къахьегарца белгалъяьнна я И. Ф. Баев, Ю. В. Демченко, В. М. Алифер, В. А. Македонов керте латтача цехий коллективаш. Цар массайол а хьалха кхоачашъяй товарни продукци арахецара алх бетта заданин.

А. РОМАНОВА,

тха штата йоаца корр.

* * *

Пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра къовсам лоаттабеча Грозненски № 2 йолча гІишлон материалаш арахецача комбината болхлоша цІаккха ца хиннача тайпара хьинар ойденна къахьег укх шера. Цхьа бутт дІабахийтабац цар бетта план тІеххкоачеш ца еш. Товарни продукци арахецара ах шера план 23-ча июне кхоачашъяй комбината коллективо. Планах лаьрхІачул совгІа арахецадеркІ 230 эзар совгІа соме мехаэ кирпичиш, тхов тІа юлла кирпичаш, битумни кехат, кхыйола гІишлон материалаш. Продукцена реализаци ара ах шера план а толамца кхоачашъеш я. Укх шера комбината цехашта юкъе лаьржача социалистически яхье хьалхара моттиг дІалаьцац Колобов Иван Матвеевича, Башкова Зинаида Федоровнас куьйгалдеча цхьоаллегІчаи кхоаллегІчаи цехий коллективаша. ХІанзалехьа тІабоагІача бетта чотах итташ эзараш сомий мехаэ гІишлон материалаш арахийцай цар.

А. ДОТМАРЗИН.

* * *

Пятилетка тІеххьарча шера тІехьнйца социалистически декхараш пачхьалкхан плани толамца кхоачашъяра шерре социалистически яхь йоржаьй А. Шериповa цІерагІча Грозненски нефтемаслозавода цехий, установкай коллективаша. Цу яхье хьалха латтачарех я Чибисов Борис Юрьевич керте латтача шоллагІча цеха коллектив, 18-ча июне даьна шоллагІча ах шера чотах мехкдаьтта продукци арахецаш я цо. ХІанзалехьа ах шера планал совгІа цо арахийцай бІаьш тоннаш мехкдаьтта продукци. Белгалъяьнна цу цехе дика къахьегаш я Горяковой Дмитре, Шипнов Александре, кхычар куьйгалду коммунистически къахьегама сийлен цІи лелаеча установкай коллективаш.

В. ДОЛГИХ,

Грозненски нефтемаслозавода планови отдела экономист.

* * *

Юбилейни ахте латтача «Грознефть» объединене трубно - инструментальни база болхлоша, специалисташа укх шера доаха къахьегама толамаш дина да. Продукцена реализаци ара ах шера план 22 июне кхоачашъяьй цар. Бутт чакхбалалехьа планал совгІа реализаци ергья бІаь эзар сома мехаэ продукцена. Ер шу доладенча деиз база коллективо къахьегама оасарле 13 процент лакхъяьй. Арахецача продукцега дІабода мах лохберех пачхьалкхенна кходаьд 45 эзар сом.

«Халкъа боахаме производства резерваш пайда эцар тоадарен экономе режим чІоагІъяра хьеххьахьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмо хиннача тІехьагІа база болхлоша ялоь бедал, электроэнерги, кхийола материалаш 28 эзар сом мах болаш я. Иштта лакха къахьегама толамаш доахача диэза дакъа лаьцад рационализатораша - новатораша. Цар кийча а я производствана юкъеялаьеча рационализаторски предложенеша пачхьалкхенна беш пайда 130 эзар совгІа сом да.

Социалистически яхье хьалха латт А. Антонов керта латтача цеха коллектив. Цига хІара сменах нормаш гІеххкоачашъеш хьинаре къахьег электросварщикаша, фрезеровщикаша кн. Зинченкос, Афиминас, Осиповс, кхычар.

М. ГОЛЬДЕНБЕРГ.

* * *

Лаьха хьашташ диэза кхоачашъяра хьинар кхо ца деш къахьег Грозненски «Мидпошив» фабрика хІамаш тегараша. Ах шера тІайийна хинна социалистически декхараш ханал хьалха кхоачаш а деш, товарни продукци арахецарен цунна реализаци ерен алх бетта план 20-ча июне кхоачашъяьй фабрика хІамаш тегараша. Ер бутт боалехьа планал совгІа арахеца лерхІа продукци 50 эзар гаргга сома мехаэ я. ХІанз фабрика шоллагІча ах шера чотах болх беш я 11 цеха коллектив. Царна юкъе белгалъяьнна дика къахьегаш я М. Дошукаев, М. Матиев, кхыбараш керте лаьттача цехий коллективаш.

И. КУЛЕБЯНИНА,

Грозненски «Мидпошив» фабрика плановй отдела начальник.

ІАНА КИЙЧЛУ

ДИКА ДОАКЪАР

Укх шера республика колхозашкен совхозашкен доакъара лаьрхІа дІайийнай 32 эзар гектар дукхача шера хула бобови буц, дукхагІъар люцерна а йолаш.

Люцерна дукхагІа дола дакъа алла хьакха лаьрхІадар. Дукхача шерара буц хьалхара хьакха мегаргйолча кхьача дукха ха я, цунах цхьадола дакъ хьекхад бакъда догІаш дукха лелхаш хилар бахьан, дошаш хьекха буц йокъае а ергІаш даь вІашкатоха я йиш яц. Хьекха улла буц ца йойташ кІалхара, яккхар, дукха ... вентилятораща йокъаю, цунах цхьадолча ... бьое хьеер е доаких лаьрхІа йолча агрегаташца. Уж гІулакхаш доьтя я хьекха улла дукха буц догІа хІал юе.

Укх тІеххьарча шерашка тІатІа дукхагІа кийчъю боахамашка сенаж, 55—58 центнер тІунал йолаш йоаьаю керде хьекха буц. Иштта маьлхара яха буц оагІош тоадаьча сангарашка йолл 250—300 тонн йоллаш, гусеничи тракторашца чІоагІа тоІаю из.

Иштта хьекхача моттиге ах йокъаллийта буц тІаяра, сангарашка йиллара, тоІаяра, дІакъовлара балхаш 3—4 дийнахь чакхдаха деза.

Буц, къаьстта бобови баьцаш, хьокхача хана кегае еза, из 1,5—2 эза чеккагІа маьлхара гІоргьа.

Сенаж кийчъяра технологи чоалхане яц. Маьлхара яха буц атаеза. Сангар чу йилла, тоІаяьчул тІехьагІа, тІехапаьха полиэтиленови е хлорвинилови морд тІа а билле дІакъовл, цу тІа 20—30 сантиметр лаьтта тох. Цу дерригена а лар ца йолийташ, йокха ца йолийташ лораю сангар чура буц.

Сенажа цхьан тоннига цхьа квадратни метр морд бода.

Сангарашка сенаж кийчъяра боахаме хила еза косилкаш, йолхуннгаш, подборщикаш (волокушаш), грейферни погрузчикаш е стогометателаш, транспортни средстваш, буц тоІаяра еза-йоккха торакторш, дика дар плюшилкаш хилача. Плюшилкашкара дІайиккхача вож ерриге средстваш хІара-боахама йолаш я. ТІаккха сенаж е йиш я-кх хІара боахама.

Бакъда пенаш тоадаь (кирпичах оттая, е бетон теха, сангараш кийчъяра болх ба безаргба. Из а ловцачча хана баь бертболаш болх ба.

Цхьайола халонаш хургья хьекха буц маьлхара йохийташ, цуй боарам къоастабеш, бакъда маьлхара яхара боарам вай агрохимически лабораторешца къоастабергба; сушильни пайдаш йолча боахамашка ... къоастабергба из-м.

Иштта кхоачамхилал маьлхаре яхийта буц автомашинашца е трактории тележкашца сангарашка тІайччаха мегаргья.

Сенаж чоаккен пайдоагІерен йолла еза.

Х. МАХИТАРОВ.

ХЬАЙБАШ ДИЗА ХИЛИЙТАРА

Укх шера доакъара лаьрхІа 1,8 эзар гектаре тІа люцерна йийнаер Шелха района боахамашца. ХІанз ерриге буц цхьа хьекха яьнний. ХІара боахаме вІашагІъяхне хиннача доакъер ІалашдечІа бригадаша шоаш хьекха ши эзар тонн йол хьайбаша Іа доакхаргдолча фермашта юкъе ергІаш а даь дІаоттеньй.

Кхоачамбац ІалашъяьІча вьлах. Цудухъе шоалагІа хьонкорг хинне люцерна буц самердийнаэь хьекха йолаьй района «Автуринский» совхозе, Ленина цІерагІча колхозе. ШоалагІа хьонхаш хІара гектаре тІара тиъо центнер гаргга йоал йол.

Цица хьекха а хьекха шоалагІа беьцаш хьекха йолеча юкъе йол муэцача боли беш хиннача техникене тоха деза муьг тоха баьннеб хІара боахама механизаторш.

А. СУХОРУКОВ.

ДОТТАГІАЛЕИ ДАГАРДАР ВІАШИ КХЕТАДАРЕИ УЙЛАНЦА

21—22 июне Варшавски Договора юкъе дакъа доацача Пачхьалкхений кхьча меккашшоча гІулакхий министрий совещани хьалхо Будапеште. Коммюнике тІара хьагучох, доттагІален дагардар вІашин кхетадечен хьалашка хиннача совещание дагабаьлар Европера хьал дегІаахара цхьайолча лоархІамегІарча проблемаех хетараша.

Министраша бакъдир ерригача Европа юкъара совещани гулъяр Европера кхохьам хІаьдбара, кхерамале чІоагІъяра, цхьане леладу машарера гІулакхаш шердара юкъе лоаца лоархІаме дакъа хургдолгах шоай правительстваш дог тийша хилар. Цунца дувладеяна къаьстта уйла тІаьхкийтар ерригача Европа юкъара совещани кийчъелга тоадерца дувзадена долча дешаште.

ДІа-юха информацеш йир укх тІеххьарча бетташка из гІулакх хьашт долаш йолча пачхьалкхенашта юкъе ерригача Европа юкъара совещани гулъяра дешаес лаьца шин оагІорахьарен дуккхача оагІошкахьарен бувзамаш доаттадаь а консультацеш ... а хиларах.

Коммюнике тІа белгалдоаккх, совещание шоай вехалаш бахкийта хиннача мехий правительствашка 1969 шера октябрь бетта Праге шоаш еннача шоай предложенешта шоарен ма доара хьэча бакъдьярен оттакх ения хилар э. хІаьта цо Европе кхерамале ІалашъеІен цхьана леладу гІулакхаш деґІахолладарен дешаша ма яхара йола уж предложенеш, реалистически мегарий хлешк хилара тема дец хилар а. хІаьта иштта бакъонца уйла тІа а йохийташ цар къоастадю гайн-тайнарча оагІошаша цу дакъехьа дийца шоашта хетараш. Цар сецадир ерригача Европа юкъара совещани кийчъелто практически дарда тІа дакхьара хІанз эттув боле хьалаш вІашагІехьдоалаш хилар Из тепукха а деш министрий бар вІашагІехьбаьнаб ерригача Европа юкъара совещани гулъегга, цо беркате болх беге. цун толам балге Іалашие лаьохІа лоархІаме гІанаш дІахо дахаш хьахъехьа.

Массайа уьйла а толаш къовбалдие цу гІулакхаш хьешт доавш йолча ерригача пачхьалкхенаша правительствашка вІадоттийта лаьрхІа доагІаш лела документ.

ЦХЬАТАРРА ДУ ДЕРРИГА БАЛХАШ

Ха эхьа ца йоеш гурахь дийна ялат чуэцаш ба «Знаменский» совхоза кхаш леладераш. 800 гектара тІара гурахь дийна кІа. 200 гектара тІара мукх чуба безаш ба уж. Пачхьалкхенга планах 1000 тони ялат дохка дезаш ба совхоза кхаш леладераш.

Хьалхха а дика кийчо яьа боахама къахьегамхоша ялат чуэцара. Ханал хьалха тов а ь болх бе кийча йолаш дІаоттайно кхашка болх беорбола ерригa юртбоахама техника. ХІаьта ялат чуэцара оттаьь план дІайовзийтар хІара механизатора, звеньевойга, бригадира. ВІашгІехьъельккхар общежити, столови.

ХІанз 140 гектара тІара мукх хьекхаи лоадан баьннаб механизатораш. Пиcaв 60 гектар мара яц. Из а шин дийнахь боля бича хьекха баргба. Дог гІоздоккхаш ба чуэца хьувкъам. ХІара гектара тІара планах 15 центнери социалистически декхарех 18 центнери чуба безача 19 центнер чуэц кхаш леладераша.

Групповой методах ду ялат чуэцара балхаш. Совхоза ерригa комбайнаш (уж воох! я) цхьана участке мукх хьокхаш хул. ЦигІулакхо торо хулийт цхьан участкеш сиха ялат чуэца. хІаьта тІехьагІа цу участке моша ягІа доакъаре лаьрхІа культураш сиха дІаье.

Ала деза «Знаменский» совхоз керттерча зьакъа комсаш кхеш йолга. 522 гектара тІара чуэцаш а уж укх шера. ХІаьта пачхьалкхенна планах 1100 тони тІайийцача социалистически декхарех 2520 тонни дІаялла эзаш я совхоз. Декхараш кхоачашдаьра хьинаре къахьегаш ба комсаш леладераш. Агротехнически дикагІа йолча хана лаьтта кІалара комсаш хьалькхо, кІаз, шпалера, хьалъоттайно, массехказа культиваци йир, кхий техкеп. ХІанз кхозза техьачул тІехьагІа дитъалагІа комсий цамогарашта духьал дохьаж тохаш ба къахьегамхой. Цул совгІа культиваци а оаса а цхьана деза ПРВН-72000 маркех йолча агрегатаца доглІанапа обработка е болабеннаб уж.

Уж балхаш чакхдоахаш къаьстта дика къахьег механизатораша Керимов Іисас, Эльмурзаев Ибрахима, Учиев Іарбе, комсаш леладераша Сулейманова Хадижата, Керимова Марема, Зяуриева Зупас, Халилова Зинас, кхыбараша. Шоай балха нормаш юкъера лаьохІача 120 — 150 процент кхоачашъю цар. Цу гІулакхо тешам болийт комсаш дика хьувхъаргхилара.

М. ХАЗУЕВ,

Наутеречни района юртбоахама производственни управлене вокхагІйола агроном.

РЕСПУБЛИКА КХАШКА

ЯЛАТ ЧУЭЦ

ТІакхьачай кхаш леладерашта эгара беакхтокхамегІа йола хахкхебь хьувкъам чуэцар. Пиззача кийчонца дика къийкъа ялат чуэца болабеннаб тха совхоза къахьегамхой. Иштта, ялат хьекха болабалалехьа дукха хьалха тоаяь коллагІча дийнахь болх бе кийча хургйолаш дІаоттаьяр 24 комбайн. Комбайнаш тІа болх бе хьожабно ялат хьекхара йоккха опыт йола механизатораш. ХІаьта хьувкъам чуэцара план оттайир. Цу тІа белгалдир меланІча комбайно, малагІчо машино, къахьегамхочо уича болх берба, балха нормаш, хІаьта лаьха къахьегам совбаккхара йола мероприятеш белгалйир. Иштта хІара пхе дийнахь хий ца делхаш хиннача кхашкаре 40 гектара тІарен хий делхаш хинначара 35 гектара тІарен ялат цІена чуденача комбайнера тоьа сома премиш лу. Комбайнерашта юкъе лаьржача яхье хьалхара йиь моттиг лаьккхачарна карарахкара тела цІе вымпелаш лу. ХІаьта яхьа итогаш хІара денна ю. Цул совгІа хьекха удлар цІена лохь а деш хІара дийнахь 500 центнер ялат лаьрдачунна 20 соми, 450 центнер лаьрдачунна 15 соми, 400 центнер лаьрдачунна 10 соми ахча дала лаьрхІад. Совхоза отделенешта юкъе лаьржача социалистически яхье хьалхара моттиг лаьцача отделенена 200 соме шоллагІа моттиг лаьцхачоа 100 соми ахча дала оттадаьд. Цу духьа беррига низ тІа а бохийта къахьегий оь кІанз ялат-чуэцаш боахха кхаш леладераш.

Гурахь дийна ялат хьакха доладелча хІара бригадана пхиппа ялх-ялх комбайн тІачІоагІъергья. ХІаьта хІанз гурахь бийна мукх мара чу ца эзача хана групповой методах ерригача комбайнашта цхьана хьокх мукх. Масала цхьатарра массехк комбайн цхьан участке ялат хьакха дІаоттаю, хІаьта цу участкера ялча кхьна участке дІайолх уж. Цу гІулакхо торо хулийт ялат сихагІа чуэца. Из гектара лоархІаме да хІанз — йоачаш дукха йолча хана. Цул совгІа ялат хьекха доаллашехьа лаьтта аха а цу тІа доакъара лаьрхІа культураш дІас а торо хулийт цу гІулакхо. ХІаьта лаьрда ялат дІаувзера тІахьожам лоаттабе, еха комбайнаш, кхыйола юртбоахама машинаш тоае аттагІа да.

Укх шера 5473 гектара тІара гурахь дийна ялат чуда дезаш ба кхаш леладераш. Планах пачхьалкхенна дІадала дезар 2900 тони да. Бакъда кхаш леладераша лаьрхІад Даьхенна 4400 тони ялат дала.

ХІанзле 531 гектара тІара мукх хьекха баьннаб механизатораш. Цох 498 гектара тІарбар лаьрдаб. Белгалдаккха деогІа хІара гектара тІара юкъера лаьрхІача 22 центнер мукх оарлалга, планах 13,3 центнери тІайийцача социалистически декхарех 16 центнери мара чуэца безаш ца хиннача.

ХІанз хьакхо доладаьд «Ранния 12» сортах дола кІа. 300 гектара тІара чуденя лаьнвад из. 517 гектара тІа хиннача горохах а 106 гектар мара йисанц хьакха езаш.

Ялат чуэцара оттаьча планага хьежжа, кхойтта балха дийнахь дерригa ялат чуэца лаьрхІад сиха. ХІаьта лаьрда ялат кхаь тІара хьатта, складашка дІакххьара лоакъостал де тхоай района автомобильни боахамера 20 машина а йоагІаргья. Лоаццa хьача оттаьча планага хьежжа дерригa балхаш чакхдахара тІехь къахьегаш ба тха совхоза кхаш леладераш.

П. ТКАЧЕВ,

Наурски района «Терский» совхоза керттера агроном.

Тоадена ялат кхачаз Нохч-ГІалгІайчене. Соахкарчул шин кІира гаргга ха хьалхагІа кхашка техника аралькхай механизатораша.

Республике эгтара хьалхи ялаташ чуэца йоладнай «Новогрозненский» совхоз. Аьрда даьнача ялаташа хьакьохх, хьувкъам тІехдика кхеба хилар. Хий ца деххача лаьттай хІара гектаро 25—27 центнер ялата лу.

Ялаташ чуэца доладенача хьалхарча деношке а деиз лакхача темпаегІа дІабоалабьаь болх хьалхалаттача комбайнераша (аьрдехьара лаьттелъа) Дийбаш Хамсуркаева, Яку Денеева, Жемиха Эдильсултанова, Турпал Усумова.

Р. ДИКА сурт.

ТАСС фотохроника.

МЕХАНИЗАТОРАШ КИЙЧЛУШ БА

Укх шера 2307 гектара тІа гурахь дийна ялат чуда дезаш ба тха района боахамий кхаш леладераш. Кхыча районашкарчул дикка тІехьагІа долалу тха лоамии районашка ялат чуэцара балхаш. Цудухьа харкахьа хургдац цу гІулакха кийчо ярах даьча.

Района колхозашка йийтта комбайн я. Уж ерригаш тов я ь. тахан а кхай тІа арахха кийчьаь латт. ХІара комбайна тІа сийгаш доадергаш, цІа йолергаш, кхий чудоала целаш, белаш, кхыш бола кхыйол инвентарь оттаьй. ХІанзе а хІара боахаме белгалъяьй ялат чуэцара балха планаш, белгалъяьй кхай тІара ялат дІаухзара эшаргйола транспорт. Комбайнашта тІеххьа кхай тІа яккха лерхІ кхаш леладераша кхоъ прессоподборщик. Уж а кийча я. Цу гІулакхо торо хулийтаргья кхаш чах мукъадаха.

ХІанзэ а уйла яь тха района боахамий специалисташа лоаццача хана ялат чуийца даьлча де дезача балхий а. Тоаяь кийча латт боахамашкара бархІ трактор. Ялат чуэцаше а сихача лаьтта дІаюрга шоагІа юа культураш.

А. КУШАЛИЕВ,

Нажай - Юрта района гостехнадзора воккхагІа йола инженер.

УЛЬЯНОВСКИ ВЕЗДЕХОД

В. И. Ленина цІерагІча Ульяновски автомобильни заводе массийхьа а лела керда автомобиль кьаьра кийчо еш латт. Технически эксплуатационни качестваш теттара дика хургья «УАЗ-469» яхача машина. Двигатела низ кховаткъе итт тІаьра низага кхоачабеш лакхбаьб, лакхбаьб мухь оазара низ. Йоккха хІа лай базий ченаш, кузова конструкци тоаьй. Керда автомобиль хьаьра ерригa технологически процессаш кийчъаь яьнпай.

(АПН).

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ГIУЛАКХАШ КХЫ ЭРГАДАЬННАДАЦ

Дlадалла шера хьайбай бохка-ла 281 эзар сом ас дар Мальсарар-чу «Надтеречный» совхоза.

Дукха дийцар укхаза из доьш дlадахача lай, дукха еаешаш, сийрахаш хилар цу деша хетаръ. Къамельш даьрахара белгалды-хар цаl дар — хьайбай бохкано аьда на укхара совхоз рентабель-чаш хургъар.

Из «вордаь хьа» нигита йоьх-кхартъе хьехаш дукха аналкаш йша совхоза кабинеташ чу, дукха цахэташ вадир. Хlинц сейфаш чу дада уж. Доцдеъннад lай тра-буьнаш тlа а буьлаш хlиназлаш сорга хьайбай бохкам тесса бу-тарбан шай шаш дань къамельаш, шина оай дерганнера дlаьдиннай.

Цу шера, хlинц саино доккъар lалашдеча дахиа вlаштта шозза КПСС райкома бюро заседание цуьнаш тlабелар а дицценнад со-хоза коммунисташта, хулгалхо-гъ.

Торенаш болаш я. Масала, укх шера саина етта доккъар ца тоьнаш йола проблема дlахаккха йаш болаш шу денадац «Надтеречный» совхозе цlакха я. Цкъа-дале доккъарь культураш дlадоь алыташ кьалха хьияхча-рол дукхаа шердоннад укхаза, шозлагl-дале, каст-каста дол-хана догlаш я, дукхагlа уйла тlаьхьийта дега гlулакхе а цlада ца хииача тайпара йиэа, йиъа, хьалхаийтай дlайийна а эрий тlе-кьеша а баьцаш.

Бакъда, совхоза кlезига кхйда бартба, нарех шай хьахеьхьа чу а цlа хила ца бойташ уж ферма юкъе ца хулийте. Совхоза партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш эттара доардlано дохкар яз да.

— Хlьата из кховцешдара дlаьхна оарп мел чlоагlа яз?

Кхьа-дина дийнахь дийкар а совхоза парткома секретарь, Доккъар lалашдечара гlулакхаш дишта вlаштlехьадаьхаз, мел сагъ-та а цу гlулакхе парткома коммунисташ дьохна нуига хетта, дерг-шаш лаьра сона. Юххера а тlа-хаьчар со Оздоева.

Кlайча законасаша дlакъайла-ра кирешла дукха сердал хьачу-ийтацар кабинете. Баьла ма йиш, дlа-хьа аза уж дьар яз.

— Ай мичара, укхаза вагlа-м мукъвайцар со, — дьлар сага кхаь хlана лоьаш истола цьхьаш дlа-хьа еташ воаллача секрета-ра керанетта волча Оздоев lалина (секретарь Картоев Мухьмадзламенационни сессе вода дукха ца яр).

— Кхаш муъьмуте хургьац дьо?

Кхаьша ваха-м мол мужье ху-лор укхаза. Сай болх бе а вхоц сон-м, — йоэхар lалихана. — Со ма хиача цьаа ардаьх, кирпинаш склацера дlаьна йаш хадац гlиш-дешьерий, хlьата материалаш ле-лаш дlа-дьа ака езаш я худ.

lалиман совхоза гlишдошьеш участка сакада заведующи ва. Бехктенмьа-м ма болх а ба, бакъала хlана коммунистшта дьйлхашка деттача доккъара безн-укхамегlа баш. Кхашка баднаш оттадентача укх довгача даноша кха ладдаш къахьегамхоште юкъе социалистическа аьць йоарже ве-ндарийла болча совхоза парткома вирте лаьр Оздоев. Цуь бехкар-парткома членаш, беррига комму-нисташ лоархlамс кампали хьа-тlаттача оарцагlбааз, социали-стически аьа ийа, дирекцена гlо де. Лоашна аьлча, керттера да хила еза парткома шай болхане.

— Доккъар lалашдечара гlула-кхаш кишта яла шуш? — хьаттар ас lалихана кlезиг-дукха цуй ма хар доеш.

— Доккха са даьккхар lалиша-ша.

— Доккъар lалашдеча дакъа доьлаш масса коммунист ва шуш совхозарча дезткъен кхийттанех?

Цlахьа а кlеарга дохка са дахкхар.

Хайра сона, доккъар lалашдеча моттигашка из ваха мухъа ца хи-нала а, хlьата цу гlулакхашца цуй дукха оагlуь бовлата я. . .

Совхоза кхашка арешка, док-къар lалашдеча моттигашка чlоь-гlа парткома бlарг, коммунистий дош, новкъостал яш. Цхьабагьда до лел нига гlулакхаш.

Дукха'ха а укхаза йол хьакхе болайенна. Мой цахкхбоалаш мангало ха хьатlаветтар укхаза. Баьда, цаl боеьенца даьл пан оргlа дац ферма юкъ. Хlьата дlа-цатта моллагlча кулгалхочунга специалистега: мела дlаболь-баьб оаш доккъар lалашдара болх, Цар шуга арган: хlанз дlа-болалуш мара мича лат из. Цу йlаьхача юкъа совхозе хьекха йол 100 гектар мара яц. Из а хотlаш lотlа а деллийташ цхьан-шие кlирагlа аллийтар бахьан дол lаьрж а цина совхоза дукха цайда бовцаш дlаьдиннай.

Ситалара тlедам lобожжаше а кулгаш дlашка а дале lоаваш укхаза, цайда хьаш хаоттама хо-вача довеех. Цигга оарцагlъяла, оарц дакица декхарийла яр парт-ком.

30 сенопоскила, 12 тракторни болхьингаш, 7 воаш дlауъз мехацзаш, 8 волокуша, цхьйола техника я совхозе. Расчеташка диллача уж бетта хьекха 100 гек-тар йол цхьан дийнаь хьекха lо а йилла кхьан - шин дийнаь бо-къа а хлийта вlашкатода дохка-рийла яр совхоз.

Бакъда, ма техника кхешке бlаргагуш яц. Наггахьа агрегат мара цраллац геттара дlайла ди дечa я.

Мел ха эзаргъа-хьогl «Надтеречный» совхоз шин 1430 гек-тар арий а дlайийна а баьцаш чу-ван? Иштта геммашна вlаш-тlехьдаргдий - хьогl нуй дийра-дlача тайпара фермашта юхе 81420 центнер йол дlаоттае?

Парткома геркам тlа ца белай-таш дитад мхьаьхка гlуллиш я. Доккъар lалашдеча моральни сти-мулаш йицъенией. Йол хьохйча, вlашкатохача, ферме дlауазача агрегата тlа игlаш ваьмел гац укхаза, пхо дийнаь, итт дийнаьа дlаштта шай нормаш кхоблаш а еш хьаваагlачоа дуй премя хе-дац, доккъар lалашдеш боала-рашта душ дола алапи мел да-кха да, мел йол ду, малагlа кьоа-лаш ца цу гlулакха лаьрlа дlа-оалаш сиг яц.

1970 шера платаш, а доккъар а чуэнарашта дола материальни поощрение хьадаш машиникаца цена а тоха цхьаьна экземплар бригадашка дlа-хьа ахийта кеъчлуш мара бацар совхозе. Хlьата йол хьакха йоленна мел да а?

Хlанзоалла цу гlулакха тlа ца бакийта теркам оалташ чуэца до-ладелча бохийтаргба хьача бакъ-дан. Из практика хьахьокх. Цу лаина доккъар lалашдеча совъньл-ца техника, машина мара ахийтац, цига, кулгалхой, специалистий уйла еринга а комбайнашкаьа дуй. Из дош цlюнашта айда де-кхарийла я партком.

М. КАРАЕВ.

БЕРАШ РАЬЗА ДА

Масса берий вlашгlехьдалац цьхна горозал арахьарча лаге-рашка, санаторешка салаlа. Горо-де дисача бераша шоай канику-лаш сакъердlаме дlахьоргйола хьалаш lалашду кхашна лаге-раш, площадкаш вlашагlъехкаш.

Дукха ха йоаншаш цу тайпара лагерь хьейййлай проспект Орджоникидзе № 15 йолча ков. Цхьзаlагlча смене № 3 йолча школера юххьанцарча классашка-ра 60 гертга бер ца нига салоlаш. Дийнаь шозза лоалха уллача «Молочное» кхача кафе хlана дуъ цар, библиотекера книж-наш деш, тайп-тайпара берий ловзарех ловз.

Цу лагере воспитателаш ба Белянова Нина Васильевна, Таисия Иосифовна Царева. Нохч-Гlалгlай пединститута студенткаш Катаева Малика, Арнольдова Валентина. № 3 йолча школа нlслагlча класса дешархой З. Наврузова, Э. Демильханова, Анжелий Фатимен Марети Азнмовгlар. кхьбараш.

— Бераш чlоагlа раьза да шоай лагера, — йоах лагера на-чальника Агаджанова Любовь Ивановнас. — Хlинз мара дlа-йолаеннаьац шоллагlа смена, хlьата уж шоай даьшка шол-лагlча а кхоалагlча а смене дита тхо ахаш дехаш ба.

Д. АЛАЕВ.

ТЮМЕНСКИ ОБЛАСТЬ. Пятилетка чаккхйоалача шера Малхбузехьарча Сибирегlен промыслашка 30 миллион сонгlа мехкдаьтта лургда мехка, вай парте XXIII-ча съезда Директивашка лаьрхlача 20 — 25 миллион тоннана меттел.

Къахьегахьоро промыслашка доаккха мехкдаьтта тlа-тlа дукхагlа хул.

Областе йоккхагlчарех цаl йолча Самотлорски мехкдаьтта доаьхача моттиге иттаж кlоарга скважинаш хьаай лоаммача ханa. Самотлоре юххьанцара миллион тоннаш доагора еннай.

Сурта тlа: бlарг ма кхоччо йолча арахошка гlолла болата турбаш йоккхаш лат мехкдаьтта скважинашка, промыслашка дьа.

Н. Самойлова сурт. ТАСС фотохроника.

КОТАЛО

Лакха хьоккамаш даьхад Грозненски района «Ермоловский» совхоза кеа тlара оалхазараш лелаяраша укх шера.

— Ер юбилейни шу кхоачалуш планал сонгlа цхьа миллион гартга фуъаш тулха дерхl оаха, — йоах совхоза керттерча экономиста Мочиев Зайнди.

Шоай гlулакх дика довзаш хилариж кеа тlара оалхазараш лелаярий торо хул цу тайпара толамаш даха. Иштта, В. Волкова бригадерча Лазарева Марис ер шу дlаделаденнача дева хlара котама тlехьара 94 фуъ тулдир, Шапова Белхистас — 87,1 фуъ, Калашникова Верас — 88,7. Хlьата еррига бригада хlара котама тlехьара 89,8 фуъ тулдаьд кеа тlара оалхазараш лелаярашa.

«Ермоловский» совхоза кеа тlара оалхазараш лелаярашта укх шера лакха толамаш дахарах, вьаь кьалхара моттиг наахарах КПСС Грозненски райкома, райисполкома, профсоюзий райкома карара кара тела Цlе байраки елар дукха яз боашаш.

Х. ИСАЕВ.

Шозлагlа хьакха еза буц

Йиъ бlаь гектара тlа йийна люцерна цхьа хьекха яьйнечул тlехьагlа, цох ерlаш дьдар ахка доалаш дацар тха колхоза доккъар lалашдерий гlулакх. Буц шозлагlа хьакха йолае ха тlаккхалехьа еррига техника тоае езар. Из болх шай хаикахьа бaь бахьаб механизаторaш. Тахан - кхоана дьар сакиа шозлагlа хьакха йолаергъя буц. Хlьата хlана? Хlинз колхоза шурий - товарни ферма юхе lалатъяь латт дикача дьла 650 тонн. Кхы хьатlаа езаш 50 тонн в я.

Укх шера ла эзаргъац тха хьайбаш лелаярий дlашахача шера саниа халонаш. Шортта хургда доккъар.

С.-А. СУЛУЕВ,
Гудермесе района «Октябре 40 шу» колхоза зоотехник.

КЕРДАДАР ЛЕХАШ

«Халкъа бахаме производстве режимех дикагlа пайда эцарах экономе режимы чlоагlъярах» КПСС Централен Комитета, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмос кхы а чlоагlагlа айдаьд вай мехкахча беррига къахьегамхой хьинаро инициативен, керда творчески гlулакхаш даре уйла тlа-ахийтай.

Къахьегама овсарле лакхъяре чотах предприятей коллективий материальни безам лакхбаьб бола-лама доал дара кердача метода-ша. Уж методаш чlоагlъярах дlа-хо догlайовлаяран экономически стимулироване механизм кхы а эргаьккха тоае еза.

Щекински опыта мах бокхa ба цо къахьегама овсарле лакхъяра а болх беш бола нах кlезигагlа а болаш цу ляьзе тlа планаш кхоачашъяра а керда торонаш гучайовхаш хилаpex.

Щекински комбинате юкъейоалаьь къахьегама овсарле лакхъяра стимулироване порядок планироване экономически стимулироване керда система дlахо догlайоалара да.

Хьалдара Щекински химкомбинате, хlьата хlана цхьча дуккача предприятешка, царца Грозненски объединене предприятеш а йолаш, текке материальни стимулироване система цу лоставие доархlаче инициатива я.

«Грознефтехимзаводы» предприятей коллективаш шалгlетта дика шера план хаал 18 ди хьалха кхоачашдйа. Планал сонгlа иттаж миллионаш сомий мехах йолча товарни продукцена реализаций яра. 9,7 миллион сома пайда бир, заданех 37,8 процент лакхъе езаш. Шера къахьегама овсарле 41 процент дlайийна.

Дика мул баьккхеб объединенe предприятеша 1970 шера а. Укх шера юхе бетта продукцена реализаци яза план 104,8 процент кхоачашъяьд. Сона цу ханa хинийта, укх шера къахьегама овсарле 11 процент дацлъенаь, хlьата юкъьера алапи — 8,2 процент.

Къахьегама овсарле лакхъялара темпаш лохлуш яз. Цу хьалхашка щекински экспериментo йаш хинийтар дlахо йозача хана къахьегама овсарле лакхъяра торонаш лаха.

Из опыт ергъа 1970 — 1972 шерашка, из йиш хелийтаргъа 1972 шера 1969 шерaца ийсйча къахьегама овсарле 17,8 процент лакхъе, юкъьера лаьрхlача къахьегама алапи (материальни поощрене фондаца лууш лар а долаш) — 11,6 процент. Из гlулакх деш 1970 шера 461 саг, 1971 шера 465 саг, 1972 шера 317 саг балхах мукъавовлийтаргба.

Цу тайпара 1970 шера 1 чилле дена щекински экспериментa хьалхашка болх белгболча ньхай объединене еррига предприятеш. Уж я: В. И. Ленина цlерагlара Къахьегама Цlеча Байракха орден лелаш Грозненски мехкдаьтта чаккхдоаха завод, Н. А. Анисимова цlерагlара Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоаха завод, А. Шерипова цlерагlара Грозненски нефтемаслозавод, Грозненски химически комбинат, кхы яраш; оцарта а 10 предприятие.

Лаккхьа дийнача тайпара 1970 — 1972 шерашка къахьегама овсарле лакхъялара 1983 саг балхара мукъавалийтара чотах, царех: профессеш хуаааш болх баьен гlулакх деш йола зона цеpъгара чотах 419 саг, производственни процессашта механизации, автоматизации ява, дикагlйола техникен технологии юкъейоалаьа чотах — 150; халачен кулгашца дечен болхаш механизаци ява чотах — 53 саг, инженерно-доал дара, къахьегам эргабаьккха тоабаро производствена доал дара структура оттача декхарийла чотах 641 саг а воалийташ.

1970 шера ваза дьа эттара доккхагlдола гlулакх ле Грозненски мехкдаьтта чаккхдоаха заводи Грозненски крекинг - заводи цхьа завод — В. И. Ленина цlерагlа йола Къахьегама Цlеча Байракха Грозненски мехкдаьтта чаккхдоаха завод ца вlашагlтоэав.

Цу структурни хувцама пайда оттаец объединене леpхlар Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача заводе дукха йола болх бу установкаш йокха мошность йолча — 3—4 установкаца хувца а термокрекинге боавам мехкдаьтта чаккхдоахача бовраьна 4—6 процент лохбе а.

Опыт lомаяво дьахьекхаб вlашагlтеха заводо дьяланe лелачен инженерно - технически болхлошта хьалдаоча группах алапи дала йиш хулийтаргхилар, хlьата еррига цехашта — хьалхаоча группах.

Заводаш вlашагlтохаро бахьан долаш цехаш йоккхагlа а кlезигагlа а хилийта йиш хилар. 19 цех хиннача метта 12 я, царех технологически 9 цех хиннача метта 6 а йолаш. Технологически цехаш йоккхагlа яра дош къоастадеш уж укха моттигаш цар технологически бувзамаш теркалдир, хlьата подсобно - новкъостал дера службаш мамотга вlашагlтохара теркам тlабахийтар.

Белгалдаккха дезаш да, нагахьа саниа Грозненски крекинг-завод ше къаьстта йола структурни подразделени а йолаш йитача, цу предприятe къахьегама овсарле 1970 шера дикка лохагlа хургъя.

Нагахь саниа Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача заводе 1969 шера къахьегама овсарле лакхъялуш юкъьера лаьрхlача алапи лохлуш хинна зале Грозненски крекинг - заводе къахьегама овсарле 5,3 процент лоа я душ, алапи 1,9 лекхлуш хинад. Экономически хьоккамий цу бовраьна ше къаьстта предприятеш а йолаш висача Грозненски крекинг - заводе йоккхий халонаш тlаоттаргъяр юкъерча алапев къахьегама овсарлени бовраьна юкъе йийсе гlулакх хилара тlехьа.

Масала, из гlулакх дарех вlашагlтехача заводе 1970 шера дlабахача 5 бетта 1969 шера цу хана хинначул къахьегама овсарле 13,7 процент лакхъеле, хlьата болхдий юкъьера алапи — 12,2 процент.

Экспериментa хьалхашка предприятеша болх баьа декашта кетань яз предприятей инженерно-технически болхлой, гlулакхерча цакьа совещанеш, партийни комитетий заседанеш, профсоюзно-боахама а партийно-боахама а активаш.

Мероприятеш чакхьяхара болх вlашгlехьбаккхаpa «Грознефтехимзаводы» объединене вlашагlъелляй кхдданза бола беш йола комисси. Иштта йола комиссеш вlашагlъехкай еррига предприятешка а. Масала, Грозненски химкомбинате кхддинна бола беш йолча комиссел сонгlа я: производстване доал дара структура эргаьккха тоаяреи технически прогрессам комисси, комбината доал дара структура эргаьккха тоаяри, премиальни предложенеш яра, къахьегама нормировани теттама анализ яра комисси, ремонти балдаш дикагlа вlашагlехьдахарех оборудованеса бола байтарен комисси, балха мукъаболийтача нах къахьегама моттиг кийчъяра комисси.

Цхьайолча предприятей кулгалхоша ийса хьегадаьд юкъейоалаеш йола эксперимент политически экономически лоархlам болаш хилар. Партийно - боахаме активе ше къамеьа деш химкомбината директоре Щилов Леонид Александровича комбината коммунистийн еррига коллективан теркам тlабахийтар эксперимент юкъейоалаеро кхаь шера хьалха гlа балхара мукъавалийта лийобlача 190 сага метта 500-нед кlезигагlа воаш саг мукъавалийта йиш хулийтаргхилар. Комбинате ма бола вlаштlехьбаккхеpгa а беш хилабгl а хилленa ма бола предприятe коллектив толамца чакхбоаккхаргба, теша мегарга, аьнд ца.

Дика юкъ хlайолаьд Производственно - товарни контора кулгалхоша а. 1940 шера шоай мероприятешка цхьакха саг балхара мукъавалийта оттадаь доаша-шехь, хlанзехьа 60 саг мукъавалийтар цар. Объединене чаздаиза бола беш йолча комиссе заседаниехь. Пасечник Александр Нестерович аьлар укх гаргга хана ПТК-а 65—70 саг балхара мукъаволийтаргба.

Цу лоставе воккхавел вогlа бола бу Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоахача заводо.

Грозненски химкомбинате. Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоахача заводе, производственно-товарни конторе къахьегам lалман лаpда тlа вlаштlехьбаккхара лабораториеш къахьегамен алапен отделашца цхьана я. Специализировани цехашка вlашагlтехад заводий деррига ремонтни службаш.

Производствена доал дара структура эргаьккха тоаяра дукха предложенеш тохкаш я.

Грозненски нефтемаслозаводо хlанзехьа кхоачашдаьд балхара нах балхара мукъабовлийтара шиъ декхараш.

Цу дерригаца цхьана хьанйча нах балхара мукъабовлийтара 1970 шера оттаьь хинна план укх шера 1 июнь тlеххоачаш тlехь кхоачашъйайта торо елар.

Алапе фонд кхоарах кхы тlа 80 эзар сом сонгlа кхча денна. Цул сонгlа, объединене юкъара мероприятеш (заводаш вlашагlтохеб, кх.) чакхъяхара алапе фонда кхы тlа лимиташ ца йоххийташ 240 саг вола керда объекташ йлахкай.

Эксперимент юкъейоалача хана тхона хьалхашка дукха проблемаш дешаш эттар. Царех за заводаш вlашагlтохар санна дола объединене юкъара гlулакхаш кхоачашдарах кхоаь алапе фонд дlа-юха кийсьяр. Цкъара кетал кхоаь еррига фонд заводаш вlашагlтеха хиннача цхьан предприятена бита еза аьнна. Бакъда оаха кхийбола ник лаьиар. Из мероприятеш чакхъяккхарах хьа-хинна алапе еррига фонд кердача объектай кхы тlа эша штатaш вlашагlтохарга дlанхийтар.

Эксперимент юкъейоалаеш керттера проблема балхара мукъабалийта нах балха оттабар да. Масала, Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача заводе балхара мукъабовлийта нах беррига я балха оттабургба, Хlьата Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоахача заводе болхлой тоьац. Цу дукха объединене предприятешка алар аралоа болхлой хьа мо ийбе.

Эксперимент вай хьакхулаш долча йиш хулийт ле лерхlа гlулакхаш толамца кхоачашде.

А. ЖЕЛЯБОВСКИЙ,
«Грознефтехимзаводы» объединене къахьегамен дааман отдела начальник.

ЭКЗАМЕН ДlАЕННАЙ САМОЛЕТО

«ТУ-154» яха керда самолет, заводски тохкамаш чакх а яьна, гражданский авиацига дlаяуш я. Сигала гlолла доача lаьмате доккхачу кема байна чулацай «ТУ-104» керда самолета пассажирски чоалхазали «ИЛ-18» а «АН-10» а яхача самолетий тlехдика гlаттара-lохара характеристикаши экономичности. Шоазткъе бархl метр йlаьхал я ий, хlьата дlадаьржа ткъамаш ткъаь барайтта метр хlалха дац лъаьна да.

Еррига а автоматизировани йолча управлени системаца кийчъянь я самолет, аэродинамика тоеш йола керда тайпа механизаци яьй цун тхьаца. Саьта эзар километр гаргга масса йола «ТУ-154», я. Керттера бахашкарча доагора бунга йиш хулийт lо ма хоал 5400 километр айкъе иха, хlавааш кхе тlа а оттамь доттор чулоацаш бакеш йалае 5400 километр гlоргъа яз.

Ши бlаь гаргга пассажир чутарае йиш йолаш йола пассажирски шин салон паргlата кхнин вестибюля юкъе а йолаш вlашагlъоаттая я. Пассажиреште дукха паргlатагlа хетийт хlанзарча тайпара кийчьяька салоно, кондицированни фоно, хlаранена шийтлайийна оттаьча вентиляне, бухь юлабехкашн хьаурувттабеши гидравлически управлени а йолаш долча креслаша. Гlетта йолача хана цун кхаь двигатела тата кедкхьа мара хьадхазац.

(АПН).

№ 12 ЙОЛА «АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

Пятилетка тlеххьерча шера ха-кал хьалха 20 миллион мехкдаьтта лаккхара мехкдаьттахошта юкъе социалистически аьь йоаржаро дешашта хетаь а укх денoшка арадаьннача КПСС Нохч-Гlалгlай обкома пропагандаи агитацен отдела № 12 йолча «Агитатора блокнота» Октябрьций тlа-хьехам кlара мехкдаьттахоуркиe дlахозалда» яха передовой статья.

«Ханнахьан доа ца хеши чуэша кхаь» яхаш а блокнота тlа кепатеха КПСС обкома юртбоахама отдела заведующе Ф. И. Юрченкос язъяь статья.

Агитатореши политинформаторашта долча новкъосталe КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Советен РСФСР Лакхехьарча Советен В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаь хиннача заседание Л. И. Брежнева аьча доклада хьалхарча разделах беседаш яра методически хьехамаш да блокнота тlа.

«Сийлен денош» яха рубрика (советски нагирхой Денна хетаь) «Кьонах тохкаш» аьнна ВЛКСМ Нохч - Гlалгlай обкома секретара А. Пенькова язъяьча статьяпен (медицински болхлочун Денна хетаь) Нохч - Гlалгlай АССР укахlено лоарара министра заместителана Т. Б. Калоевайна хиннача беседашeн хьелл.

Дунен халкъашта юкъерча тема лаьца блокнота тlа кепатеха а американски военщина Камбодже деш латта агрессивни гlулакх гучадоалаш йола «Агрессен тlемен политика» аьнна Ю. Трунина язъяь статья.

Кхашкарча станацшка болх беча агитаторешта дика новкъостал дергда елат чуэзача балха овсарле лаккхьара резерваш хьахьокхаш йолча цифрий подборкас.

Ю. ПОВАЛЯЕВ.

ПАРТИЙНИ ПРОПАГАНДА НИЗ ЧlОАГlБЕ

КАДРАЙ ПАРТИЙНИ ОБРАЗОВАНЕ СИСТЕМЕРЧА ДЕШАРА ШЕРА ИТОГЕХ

Хlанз, дешара шу чакхдьь-ачеш масса метте партийни дешара итогаш вш йол-ла хана. ший хаиналья хургда кадрай политически дешара системa дlахо эргайоахаш тоаяра хьакъехьа хетача цхьадолча хlа-машта дагадаьчa. Идеологически болхлошта дагалоахийна дукхача дешашта юкъе кхаьро хьалхара юхьнге оттаду партийни пропаганда эффективность лакхьяра декхараш. Укх тlеххьарча шерашкара партийни организацеш идейно - теоретически балха чулоацама хьа анализ теша ду коммунистий марксистско - ленински образовани къахьегамхошта юкъера масаьн пропагандей вlаштlехььаккхара дькъе дагалгахьа lалашъята боиха гlа баьнкхи хилара.

Къаьстта лоархlаме дар КПСС ЦК октябрьски (1964 ш.) Пленум хиначул тlехьагlа партийни дешара кердача системага довлар. Цул тlаьхьагlа хиннача политически дешара формаш кхоачамбар революционни теорерча коммунистийни парте боацарий безамо дlададахараштa. Политически дешара системa, ца эша хlамаш дукха йолаш яр, цо чулоацар производственно - технически профессиональни дешара тайп-тайпара формаш, хlьата салиш ма дарра, кхы лелалургйоагача а яьнаяр. Из ший специфика а яьнаяр. Цу холлача хlамаша партийни дешара лоархlам, коммунисташ теоретически кийчбара даькъера цуй низ lотаlабора. Хlьата долча, воча оагlорахьара lоаткъам бора экономикен культуреи дегlиахара цхьайолча участкашта.

Хоаш ма дарра, КПСС ЦК-ас хьал тоадара тlадерзадаь гlулакхаш чакхдьхад. Хьахиний партийни образовани кердa системa. Цо, цкъа-дале, йиш хилийтай коммунисташта идейно - теоретически кийчо хlара болх даьрхtlа а дехарам кхоачашдара тlаберзабаь а лелабе, социально - экономически культурни вахаре хиннa цlенхашттa эргалонаш. коммунистийн парте боацарий активен лакхбенна идейни профессиональни боарам биззагlа теркалбе. Шозлагl-дале, партийни дешара кердача системо, пайдани мел дар юхе а дита, бокка гlа баьккхаб коммунистийн парте боацарий активен идейно - теоретически образована системa кеlаххувлара даькъе, балха цу участкана хьалхара партийни организацей бехктохкам лакхбаьб. Къахьегамхой а эттара хьалха коммунистий а марксистско - ленински мировоззрени вlаштlехьъяккхара даькъера политически дешара лоархlам дукха а дукхагlа лакхбеннаб, партийни организацей идейни вахар шеко йоацаш вlаьдегlен чулоацам дикагlа болаш хиннад. Бокъонца дог теша а деш из бакъду ленински юбилейна кийчо-аьча из эзаьхьен хано.

Массови пропагандацен идеологически балха кхьча средствашцен цхьана тарьеш йолча партийни образоване хьалхагlарчул дукха а дикагlа кхоачашду знанеш, чурча арахьарчен политика, марксистско - ленински теоре проблемаш ленински теоретически тlехьаленна тlаяхерца тlа-тlа дукхагlа кулаш болча безамо дlадехараш. Хьажал оаш ленински дешара шу. Партийни дешара системa еррига звеньяшцен массови пропаганда даькъе лоархlача формашен чулоац республике бахеча нахах 14,5 процент хlана бaь аьнна бараш. Партийни организацеша йоккхий йlаьхийн опыт lоахьий коммунистийни парте боацарийн политически дешар вlаштlехьъяккхара даькъе. Цхьабакъда, моллагlча кхача гlулакхана тlа а кулаш санна ший кхоачамбоацараш да партийни дешара даькъе а. Республике партийни пропаганда мишта вlаштlехьъяьккхай хьожаш кьча анализ дукхаа проблемаш хьалхашка оттайъ, хlьата уж къоастаелга партийни комитетий, пропагандистий, беррига идеологически болхлой юкъа моттигерча декхарех цаl хила а деза.

Цу даькъе эттара хьалха уйла тlаяхийта еза партийни образоване идейно - теоретически чулоацамаи эффективностаи, хlана хьалха республике хlинэ а я партийни дешара боарам парте XXIII-ча съездо дlадехарашa. КПСС ЦК дlахорча Пленумий решенеша кхахара боацаш йола партийни организацеш. Укхаза теоретически кlоаргтен политически лостам яра болаш хилац пропагандистски болх. Цхьаболча пропагандистал лекторашен шоаш выступлениеш еча хана марксистско - ленински теоре лоархlаметlара политика дlайовзийтарах кхоачам бу, еррига эшшей царе хилар а лоархlаш, геттара кlезига хьаьвкх революционни теоре партен пачхьалкхенен политикаца, кердa общество кьалеш дена бенa балхахара айхха бувзам.

Дешар дика чулоацам болаш лакха эффективность йолаш хилийтара политически дешара системе бокъонца уйла з еш вlаштlехьъаьнкха дешара процесс ма хилча эргаш партийни комитеташ. Из белгалдаккхар дукхагlа а лоархlаме да коммунистий дешар вlаштlехьдаккхара юкъе хlинз а формализм, корта боаш, тlахьожам боацаш дола хlамаш хиелуш хилларах.

Масала, хьаэпаргъя вай партийни дешара юххьанцара звенеш. Коммунистий дешара формаш белгальеча хана республикерча цхьайолча партийни организацеша теркалдаьнай деша багlанех тlаранена шин-шие тайпара цикъ лелабарей дешар лерpагlа хьехарен декхар. Дlахорча политически дешара коммунистий леттlа безам чlабахийта книжка тlа шоашкара болх бе уж lомабалийта вlаштlехьдаьнадаьн пропагандистий. Цу тlа а, цхьабола дешархой общеобразователни кийчом боарам геттара лоха болаш хиннаб. Цу доллача хlамаша метадалийтад юххерча звене деша багlача дукхачарга из йистенькха баьнначул тlехьагlа юкъерча звене хlахо дешалургаш аьнна, хlана аьлча пapна lомалурьш политически экономии философии. Цуьнца дувзаленна юкъе яьлар деша багlараш лохерча звенера юкъерча звене дlачубалга тlехьатетташ, уж кхы дlахо ца бохийташ, лерpагlа эргайоааш дlахье езаш йола цар политически знанеш классаш хинна промежуточни дешара формаш. Бакъдар аьлча, цу тайпара лелабеча наькъо партийни дешара кердача системa тьехама эффект лохъю. Цу кхоачамбоацарех мукъадовлара хlара партийни комитет партийни образоване lилман ларда тlара кулгалле lомае еза. Дешара процесси квалифицировании тlахьожам пийсa вlаштlехьбаккха ха деза. Юххьанцарча звене дешаргдола коммунисташ белгалбеча хана (хlана цу звено чу болхараш керттерча даькъе парте кьона членаш членалла кандидаташ ба) эттара хьалха общеобразовательни кийчо лакхьяра новкъостал де гlерта деза. Школашка дешача хана ма-рагlа пайда эца беза дешара активни методех — дукхаа цхьана болаш дlа-юха беседаш яр, тlаранеца хьакьстта беседаш яр, консультацеш яр, деша багlарий бокъонца долча гlулакхашца а общественно - политически балха юкъе пар дакъа лацарца а юхаш практически заданеш телар.

Партийни комитеташа укх тlеххьарча шерашка республике дукха хlамаш даьд хlанз болхлошхой колхозхошхей болча коммунистий образоване керттера форма а хиина дlаэттача партийни дешара юкъерча звенерча занятей чулоацам лакхбара. Хlьата а, марксизма - ленинизма лардий цхьайолча школашкарча занятей боарам кlезига эргаш ба юххьанцарча политшколайчул. Марксизма - ленинизма лардий школай цхьаболча пропагандистaша хlинз а йиташ кружкови метод шоай балха тlа кlезига пайда эц теоретически собеседованией опытах, белгала аьлча докладех, рефератех, теоретически конференцеех. Деша багlача дуккхачар шоашта могадаьча литература тlа болх бац, марксизма - ленинизма классикий произведенешта конспекташ уттаяц, хlьата пропагандистaша курса теоретически дешаш кlоарга lомаде бакаш уж.

Цунца дувзаденна партийни дешара системе деша багlача хlарене наха юкъе политически болх бераца безам дукхагlа хилийтара

ТХОГА

ЯЗДУ

Грозненски слюдяной фабрика Галашкарчу Филиппа коллектив хилар воскресника хьалха гидуврга хиллахьаш. Шеншна норма кхочушйир хIара Йо1о. Геттара дика болх бир Бузуртанова Зейнапа, Гороева Дебахань, Измайлова Лемкаг, дуккха кхычар.

Б. БИТИЕВ.

Республикин автотранспортни конторе дика воаз шофер Темиргова СаIид. Дика шофер хиларал совгIа говза художник а ва из. Шин мукъа ха суртащ дехкаш дIакьу цо. Цуи суртий керттера тема — Нохч-ГIалгIайчера воза моттигаш. Цо дийхкаца сурташта юкъе да «Ракетчики», «ВIальти елай», «Форда малхи», «Тийркачура чкъарий лувцар», кхыдола гоналца дийзка сурташ.

С. ВОРОНИН.

• • •

«ИIайха» за я хIанз заочникий, Сесси я цар. Бакъда цар занятешта вIалла терко яц Нохч-ГIалгIай педагогически института заочни отделение исторически факультете (проректор нов. Лалаев, декан нов. Хасбулатов). Кхыметтал эгара оттагIйола расписани отталь а. Хьажал, IуйрIйна 8 сахьат хьалха дIайолаенна занятеш сайрийна 10 сахьат даьлча мара чакхйовлац. Цул совгIа занятешта юкъера юкъ хIамига я. Студентий деша а хIама два а кхец. Дукха ха-м я уккъаза заочникашта дукхагIа терко е оаа ахаш дувца, бакъда хабарал мара кхы дав хIама-м даш.

Из бахьан долаш дукха хьалоя студенташ а хьехархоша я. Заочникашта дикагIа хьалаш Iалашдо деза кхаш массехказза дийцад вай газеташа а бакъда тахаьнаца хувцадена хIама дац.

В. САЙДАЕВ,
хьехархо.

• • •

Грозненский консерви заводе болх беш я хьона гIалгIай Iо! Куркиева ПатIимат. Жестяно-баночни цеха бригадир я из. Массаза тIехкховчашъю цо шин производственни задани. Заводе а из яхача поселке а дика йовзаш я къинар дола депутат.

Дукха ха йовцаш Коммунистически парте члена кандидатала дIайийцай завода дикагIйола болх.

В. НАТАЛЬЧЕНКО.

• • •

Дукха ха йовцаш керда продукци арахеца йолаенай Грозненски мааъх ача комбинате. «Любимая» яха цхьоалагIча сортах йола булочка, «Грозненская сдоба», «Хьоккхам» яха сдобни чIаьпилгаш. Дегустационни комиссе лакха мах баьб цу изделей.

А. ТАРАКАНОВ.

ДАЬГIЕНЕХ БИЗЗА ПАЙДА ЭЦАРА

Хьалха тIехьаюсаш хинна Шелара района «Автуринский» совхоз укх тIеххьарча шин шера пайда луш я. Юртбахама продукци алсамъяккхара резерваех бизза пайда эц боахамо тIеххьарча хана. Цудухьа совхоза ерригa отраслеш пайда луш я.

Хьалцаргда вай дIадаха шу. Кхаш лаладерашa хIара гектара тIара юкъера лаьрдIача 18 центнер кIа, 31 центнер хьажкIаш, 180—200 центнер шекара свекла, 200—220 центнер баьцадараш чудера. ХIара Iаттагара 1800 килограмм шура яьккхар. 1968 шера яьккхачул 400 килограмма дукхагIа я из, хIаьта цу шерица нийсдича 15 тонн дукхагIа дула а деккад боахамо дIадахача шера. Лоацца аьлча ерригача показателех тIанйна хинна социалистически деккараш кхочушдир боахамо. ХIаьта пятилетка тIеххьарча, юбилейни шера шоаш тIанйца деккараш кхочушдара низа кхо ца беш бодх беш ба совхоза къахьегамхой.

Боахама экономика чIоагIъяра доккха новкъостал ду лоаман даьгIенаша. Белгалдаккха деза цу даьгIенаша хIанзалца совхоза хийна пайда беш ца хиннилга. Цудухьа совхоза кулгалхоша дукха тоа а ецар лора ецар уж. Иштта йоачаш йолча хана хьайбаш чулоаттадара капитальни помещенеш хьалъяцар, церна хий меладе моттигаш вIаштIехьъяхацар. Лоаман даьгIенашка совхозо хьалха хьалъь хинна гIишлош тиш а еша Iан замалехьа доахан чулоаттаде пайдена яц. ХIаьта безза Iупиен кхьйолча хьайбаш лаладерашен чуIе хьалъь помещенеш ца хиларах палаткашкен будашнен йоах бийсаш. Цу бахьанаца дувзадения да совхозо шийна дIахьожалча лоаман даьгIенех бизза пайда ца эцар. Цул совгIа хьайбашта сийна доакъар хилийтара Шелара районе эттагIа ухнача лаьттанка баьнаш, кхьйола культураш IIee оаш хул.

ХIаьта боахамо лоамаш даьгIенех бизза пайда эцаре, хIанз сийна доакъара баьнаш дIайийнача кхашка ялата лаьрхIа культураш е торо кургьар. Цо йнш кулкйтаргъяр совхоза экономика кхы чIоагIъя.

Укх шера совхозо лоаман даьгIенашка дIалаьхкад цхьа шу даьнна 365 сиргIолги 636 се Iаьсарси. ХIаьта совхоза торо я шоай лоаман даьгIенашка хIозигагIа дале а 2400 бежан довжде.

ДIадахача шера доакъар Iалашдара цхьа сом ца доадаш лоаман даьгIенашка доакхалча хьайбашта 915 центнер дулх тIаккхетийтар. ХIаьта кхаь бетта хьайбаш лелаярах дIадахар тIерадаьенхача 161 эзар сом цIена пайда баьлар совхоза. Цхьабакъда торонашка хьашка лоаман даьгIенашка доахан доажадаь дазаре хийца 400 эзар сом пайда хургбар боахамо.

Лоаман даьгIенаш новкъа дикагIа пайда эца йиш йолга йоаш ба боахамий специалисташ. Цхьабакъда уж даьгIенаш а доацаш а дIахьожаь ца хиларах хьайбаш чудаккха а цига болх беш болча низа чубаха а капитальни помещенеш хьалъь яц цига хIанзалца. Из кхочушйоацаш дIалаьккхара лоаман даьгIенашца дола хIама делае боахамашта дIахьожаеш постановлени хийчъяш я хIанз вай республика юртбоахама Министерство. Из постановлени тIайийша аьлча хIара боахамо лерттIа доал дергда цхьа шийна лоаман даьгIенашта.

Б. БОГАТЫРЕВ.

• •

Грозненски химически комбината пехашта юкъе яьлла латтачарех я № 130 йолча цеха коллектив. Дукха хIама ца яиш хIанзалехьа ялх бетта плаи кхочушъаьй цо. Уж толамаш доахача хьинаре къахьийгаа Н. М. Лавринович керте латтача смена. Цо хIанзалехьа кхочушъаьй ах шера план. Шин новкъосташта хьонхаш а теладц къахьег аппаратчица О. Бухаринас.

Сурта тIа: (аьрдехьара аьттехьа) аппаратчица О. Бухаринас беча балхага хьожаш ва смена начальник Н. Лавринович.

С. Хугаева сурт.

•

АХ ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Да тIеха дукхагIа хул Ново-грозненски мехкдаьтта чекхдоахача заводе ах шера план кхочушъярах рапорташ тела установка коллективаш. Церна юкъе хьайха латтачарех я Н. Ф. Чурсунов керта латта № 43-1 йолча установка коллектив. 14-ча июне дена шаль бетта чоаха мехкдаьтта продукци арахецаш я из. ХIанзалехьа пламац совгIа арахийца продукци 3 эзар сом мах а. Иштта дика къахьегаш ба А. Колесников кулгалдеча установка технологаш а.

Л. БАГРИНЦЕВА,
тха штатера йоаца корр.

ЦIЕЙНА накъабоагIаш

Кестта хургдаьча Еррисоюзни машиннахьъахой Денга лаккхача къахьегамца толамашца накъабаха лерхI Грозненски машиннахьъахошна.

Доккха совгIат кийчде лерхI Шмаргунов Александра кулгалдеча колонна машинисташа. Беза мухь тIабола поездаш лелаеча цар планах совгIа 10 эзар тонн кхалкъа бокхама мухь дIаюза я хьаш 30 тонн мехкара дизельни доатор ихола лош денад шоай укх денаша хиннача собрание. Нов. Шмаргунова колонна новкъостий Сальне, Тарасове, Конева колоннаш яхе йийзай.

Шоаш дена доп кхочушдеш график телха ца еш поезд лелаю машинисташа. Нагахь санна моллагIа поезд пхьаца долча бахьанийна графикал тIехьайисаяле берриге шоай низ уратталбий из юха а графиках лела йоакх барт болча машинисташа. Масала, Баку—Москве яха № 6 йола поезд 20 минут тIехьаюсаш хьаккхьачар Грозне. Цул тIехьагIа Минеральни Воды кхачалца из поезд ийиш валача машиниста нов. Чиприка графика тIа йоаллар тIехьаюсаш хинна поезд. Иштта тIехьаюсаш хинна поездаш расписанех лела яьхай машинисташа новкъосташа Лапшина, Стрелкова, кхычар, Ерригаш а тIехьаюсаш хинна 8 доезд хIанз расписанех лел.

• • •

Юбилейни шера оасаре къахьег Грозненски дистанци Могушков Ахьмад керте латтача пхьоалагIча околотка коллективо. Долакх-юртен Пхьиле-хьонгий юртен юкъерча машиннахьъа участкана доаладеш я коллектив. Аьла деза, хала участок я из, хIана аьлча наькъо дукха толаш ду, йоана моттигаш я. Цхьабакъда, мичча тайпара хьал дале а коллектива боахама гIулакхаш дика лел.

Технико – экономически хьежамашца шин задани 118,3 процент кхочушъаьй цо. Наькъа дика доалду. Дукха ахчи средстваш, материалаш, шпалаш, кхыйола оатхалаш кховьй. ХIанин кхомбарах 73 эзар сома пайда баьб Грозненски машиннахьъахоша. Из толам баькхача диказа деккъа лаьцад пхьоалагIча околотка болхлоша. Коллективе а белгалбаьнна къахьег монтераш новкъосташа Хамхоева, Арапиева, лаьхъа доалдачо Королева, кхычар.

Дукха ха йовцаш гIадбугаш кхаъ бера коллектива. «Грозненски машиннахьъа отделене дикагIйола околоток» яха цIие карарэ кара тела. ЦIе бийраяи еннай цхьоалагIча околотка коллективана. Шоай цIейна накъабоагIаш август тIакховчаш кхоалагIча квартала ерригача балхех 75 процент чакхдаьен иштта пхе — шера план 7 ноябре кхочушъеи лерхI барт болча коллектива.

Г. АНОХОВ.

Мичара эцаргда учебникаш

ХIара шера учебникаш ца тоаш хьоаз юртерча школашкера дешархой. Из бахьан долаш лерттIа дIайолалац школера занятеш, хIаьта кьехархоша боагIача боарамаз юлац урокаш. Цудухьа кьехархоша а берий дешиимноша а сегот деш дош да учебникаш Iалашдар.

Учебникаш Iалашдара размарадкех гуш да эшерех екаш мара уж кург ца хилар. ХIаьта дешаркой шу массаза доал дукхагIа мазупий, кIоранина кхочамкиллал учебникаш мавший.

Миштa нийсдергда кхочамкилла учебникаш! Цу деша уйла яь тха школа коллективо январь беттехьа а. Из дийцар производственни лаьрххIе йолча дешархой общественни собранешка. Доввза долча, шоай чулоацамга диллача магаргдолча совзанача учебникех укх шера пайда эцаргда лаьрхIад оаха. Из дувца довар дешархошца а цар дешица — ноаношца а. Берий деша — ноаноша могадь тIанйцед из гIулакх. Собране цар къамельаш дир цу деша хьакъехьа, бернал йоахар кьехархошта берааш учебникашна Iалашдара йоцыке ца хиларок.

ХIанз из гIулакх чакхдаьнна да. 29 май тIаккхочаш тха школе 313 дешархочо шоашта соаделе учебникаш школьни библиотеке тьечудеккхад. Сона хетаргахь, из деча бакъаьа да кхача школашъе а.

Н. ХАМКОЕВ,
Назрана района Пхьилепхьонгий – Юртерча юккъерчуйра школа директор.

Бурув кIоарглуш латт

Соахе Черсий-Валкьарой Хорбижин яхача моттиге бурув тоха моттигаш белгалъяьхар «Малгобекнефть» НПУ геологаша. Лоамнн духъ тIа хьалтьльча № 11 йолча скважина мехкаьтта гучаддаккхара лаьттан чонаш тахкаш хийтар дукккхача шарашка болх беш хьаоагIа опыт йола Хантемиров Галимзан. Цул хьалхагIа шин новкъосташна № 880 йолча тIехкIоаргача скважине бурув тохаш хилар из. Толамеи чакхдаьхар цигара балхаш.

ХIана коллективана тIадиллар белхтохкаме деккар да. Цхьакха а да. ХалагIа, чоалхачегIа болх ба белача кулгалхоша эггара хьалха нов. Хантемирова шиш йоакх. Из цо а цуи коллективерча болхлоша а шоаех тешам болийталга да. Кердача скважине халача геолого - технически хьалашка 4150 метр бурув тоха деза цар. Бурувдеттаршка геолого - технически нарад йайоайтар Галимзана. БелгалдаккIа деза, болхлой технически дика кийчбенна ба. Царех наI ва Тоцнев Муса. Эггара хьалха лоабата маркхал кийчбеш вар из. Мехкаьтта тохкарий болх бокъона Iомабу цо, практически дейзар тайп-тайпара литература а дешаш теоретически чIоагIду. Иштта шоай гIулакхк дика говзанчаш ба юхебисараш а. Хамхоев Белхьаудин мехкаьтта техникумен Уанев Лича болхлой сайрийнарча школен деша багIа. Хьинар долчуй мара вIаштIехьдалац болх а беш деша. ХIаьта уж царех ба.

ГIулакхаш дика делар скважине. Цхьабакъда зоноле бехкагIа оборудованнеца бран йолаш оатхал мийсъалларах 1600 метр бурув тахачул тIехьагIа колонна ехар. Из бахьан долаш колонна хьалъяра а яьикха шоллагIа бурув тоха дийзар. Из хале духьалийселча дог ца эккхаш болхлоца къахьийгар коллективерча болхлоша. Из брав дIайоаллинхаш дукха ха йоае йийоаяле а графикал хьалха а бувлаш скважинаве бурувдетташ хьабоагIа болхлой. 22 июне 4010 метр бурув теза баьнаб уж. Май бетта тоха лаьрхIар 150 метр мара доацача 320 метр бурув техар цар. ХIанз графикал цаIи ахи бутт хьалхабаьнаб уж.

Конторера шоаш хьанйо материалаш лоардIа а лаьрхIаш дIалаью, кхомбеш дIаухийт болхлоша. Бурув сихагIа тахкара пхьмарошечин эIамагIча оттань болх бу. ШоалагIа пайда яйбу гематитах. Из бахьан делаш 152 эзар сом кхедаьд буруваеттараша.

СихагIа 20 миллион тонн «Iаьржа дешуа» лаккхара рубежага кхачара иштта толамаш доахаш хьайоагIа Хантемиров Галимзан начальник вола № 11 йолча скважина коллектив.

В. ТАГУРОВ.

ГАЬННА ДIАЯЙЗАЙ ТХА ЮРТ

Корта тIа еш а гаьнна дIахезай Экажкъонгий-Юрта цIи. Из хIанз дукхагIа дIахазийтар я уккхаера промкомбинат. Вай мехкарча йоккхача ткъа шийтта городе йода укказа хьаъ тайп - тайпара продукци, хIаьта тенкашка нIйдаркоша дукха алле а аниттоц.

Къаьстта сиха дIанйо тха мехкараша хьоаш йола галстукаш, пелиэтиленови тахх деш дола кхалназа тIатохкаду цхарелаш. цIогIа тIаюехаю хоза мехчеш, тайп-тайпара бесаш дола нана цIогIа а хьаьша цIогIа а столаш тIе туека гатаа, кхыйола хIамаш. Наза дезденнад тха шийни цахашка (кхоъ а уш) тега барзакъаш а.

Бугт дIайодац комбината шин производственни задани дукхе тIехкхоачаш цо ец. Къаьстта белгаяьнинай дукхача хана доча из болх беш хьайоагIача Умарова Къурейша кулгалдеча пластикатни цеха коллектив. Эггара чоалхенегIа а безеткамегIа а ба цар болх. ХIана аьлча цхьаннена а дезаргдац столе тIе дулла скатерть нийрча, ео сурт долаш хилча. Бесар доагIачул тIех ца доалийташ, из массанехьа а нийсе дIа-хьа даржаргдолаш диттьо IотIадилла, боазамага хьама низ тIабазийта ийнюкана Iемудаийта атта дац.

ХIаьта а цу чурча болаьлой шоаш арахецача продукца дикал боарам ихка воаттаде а, оасарле къахьега а вIаштIехьдоал. Планех 4 эзар мара ца доагIача 8 эзар а изы совгIа а зеза скатерташ арахец цар бетта. Цу цехе хьадиш да уж нийдархеита чIоагIа доахденна продукташ чухха полиэтилена чекхсадоагIача пленках хьаду тIормигаш а.

Шоай професси дукха езаена кулг - говзал лаьзош говзнаши къахьега гIертеш ба цу цеха кхалнех Итазова Хьаве, Кациева Лида, кхыбараш.

Дукха ба тха комбинатерна 230 сег чувоагIача коллективе цIи хеза, кхычанна хьондам толаш бола болхлой. Уж ба коммунистически къахьегама ударникаш цхьарелаш ду Аушева Лида, Мерюкова Марем, Угурчиева Марем, барзакъаш тегараш: Мальсагова Iаймат, Мерилева Асмаь, Ахтемирова Зевема, Мутаиева Мовлатгаш, галстукаш ераш Дзортова Дибь, Дудургова РаIашат, дукха кхыбараш.

Езаенний кхалнаха шоай комбинат. ХIара бетта, хIара шера дукхагIа хул уккхаза болх ба безам бараш. Цудухьа оаха шерьо цуи цаеаш, керда тоаваш хьевал. Кастта болх ба йолалургйолаш я линолеум еш йола цех. Помещени хьалъь ьннай, оборудовани хьехкхьаш латт. Цу чу а эшаргда кхалнехьа дукха кулгаш.

Промкомбината коллектив шийна хьалзашка уттаду деккараш кхочушдеш хьайоагIа. Къаьстта айннай къахьегама оасарле укх юбилейни шера. Кы темпаш лех ца йолийташ ер шу чекхдаккха уйла я тха.

М. УГУРЧИЕВ,
Назрановскi Экажкъонгий-Юртерча промкомбината мастер.

ЯХЬ ШЕРАГIА ЯРЖАШ ЛАТТ

50 эзар тонн «Iаьржа дешув»... Планал совгIа иззал мехкдаьтта даккха дош йеннай «Сунжанефть» НПУ коллективо укх шера. Цо шийд дош кхоачашдеезга даьхача толамаша хьахьяах. Пхе бетта даккха дезаш хинначул 20 эзар тонн совгIа мехкдаьтти миллион кубически метр гази яьккхай промысловикаша. Уж хьоккхамаш лохIдалийтац ияне а. Хьалхарча шин декадех планал совгIа 5 эзар тонн «Iаьржа дошув» а доаккхаш ах шера план кхочушъеш яьннай коллектив.

Цул совгIа дукха мехкдаьтта ду цхьа кедда скважинах ела лаьттача 6 скважинан капитальни ремонт а яь бола бе доладийтай. ЦаI-ах план я из.

Къахьегама оасарле лаккхьярги продукцеха дIавода мех лохбарие задани а 1,5 процент кхочуш а ец бе боагIачул совгIа 163 эзар сом пайда баьб, 250 эзар киловатт - сахьат электроэнерги кхояьб. 122 мекхера рационализаторски предложени балха юкъеялхарах кхедаь ахча 314 эзар да, ДIаьзо а юбилейни ваьхта дIахь промысловикаш.

* * *

ХIанзлехча № 1 йолча скважина 3 эзар метр бурув а тохаш бутт хьалхабаьнаб шоай кхоачашъеи яьннай Шадиев Iумара кулгалду бригада. Грозненски бурув беттача контор иштта «Грознефтеразведка» тресте а кIоаргагIа йола скважина я из. Цудухьа халача геологически хьалашка бурув тоха деза цаьа. Цхьабакъда уж халонаш эца а еикъахьегаш хьайоагIа барт бола коллектив.

М. ЛЕВИН.

Цар дош чIоагIа да

Укх шера апрель бутт боача дешоша СССР Ленинъерна Совета хормамаш кулача денашка кхачалеаь ах шера план кхочушъяра дика инициативе дIайолайир «Красный молот» заводе В. А. Верфицкой керте латтача машинаьиьъари бригадас. Из дика гIулакх хьалльацар къаьст-къаьстача болхлоша, дуккхача бригадаша.

Запасни деталаш арахецача цеха верхI болхлочо доккхий дешаран тIанйцар 14 июнега кхачалехьа ах шера задани кхочушъяра. Цар шоай дош толамо кхочушдир. ВерхI бетта план тIехкховчашъяй цар хIанзалехьа. Царех ба токараш М. С. Жолудев, В. С. Фролеев, Д. Ю. Колкоеин, А. С. Устинов, кхыбараш.

Царгара хьехам а эцаш, хьинар айденна къахьийгар станочникаша а. Ер 8 шу да станочника Д. К. Буданина цхьан установка тIа балха моттиг ца хувцаш къахьега. ХIара сменах нормаш тIехкховчашъю цо. ХIара бетта цо хьаю 33 втулка, бетта планах а эзар 25 мара йоацача. Цунца иштта хьинаре къахьегаш ба А. И. Друзенко, И. Ибрагимов, С. Зинаев, кхыбараш. Юкъера лаьрхIача хIара сменах нормаш 150 процент кхочушъю цар.

Иштта къахьегаш нах дуккхе а болхлой ба цеха. Цудухьа хIанзалехьа цеха коллектив кхочушъаьй ялх бетта план. ХIара болхлочун къахьегама оасарле 19,7 процент лакхъенна. Заводе цхьанне цеха яц къахьегама оасарле иштта лакха.

Заводе цеха юкъе хьалхе латтачарех ца а втулкаш кийчъеча пролета коллектив а. Соахе укх зама кийчъа 27 процент лакхъенна цун къахьегама оасарле.

Лакха ма алларе ах шера план хьалха кхочушъяра инициатива дIайолайча В. А. Верфицкой керте латтача бригадас вай бетта план 14 июне 135 процент кхочушъяр, хIанз август бетта чоаха къахьегаш я из.

С. КОСТИН.

беш бола болх Iалаьмате боккхаца лоархIаме ба. Агитационно - пропагандистски балхе наьмкаш Iомаяра ерригача методически приемашта юкъе, тхона хетаргахьа, эггара эффективнегIа я практически занятеш телар, деша бигIараша докладаш яр, рефераташ уттадар, хоамаш дар. ХIара занятеш массаза хул деша багIарашка йийтача бакъахьа йола политически информацеша даим газеташи журналаши деша, аудиторена хьалхашка къамаьл дара эша материал хьахаржа Iомабу уж. Цудухьа геттара нийса гIулакх да партийни дешар дIадоладенначе юкъхе дена къахьегамхошта юкъе беча политически балха коммунистий безам тIабохийтача пропагандиста дер. Цул совгIа, цхьаькха гIулакх а да теркалде дезаш. Пропагандисташ хIанз дукхагIа даькъе юккъанцара. Къаьстта а политически информаци ца кхухьаш сайнаб. Нагахь цIа дац хIанз газеташ, радио, телевидени йоаллаш. Шийна деша багIарашна керда информаци юнахчул дукхагIа да хIанз де дезар. Цо хIана царна новкъостал де деза факташ вийсе кхетае, цар маIана чулоацами бовза, общество дегIаяккхара законаш квалифицированно дашха.

Партийни образовани лаккхерча звеной белгалагIа йолча аьтIонех паI севая латта аьлча, из латт, хIаране къаьстта шин башхало а йолаш йола тайп-тайпара формаш цига эггара дукхагIа хиларах. Цунах цхьаьа, дешара дуккхача форбай юкъа цхьа тенденци а я. Из белгалйоал политически дешар къьасттача цхьан профессегахьа ластарце. Из нихь, шеко йоацаш, пайдане ба. Цо политически дешара безам тIабохийт, из яле а е кхы яле а йолча интеллигенце отряда балха практике даьим хьаьлтташ дола дешаш юкъадал доацаш къестаде йиш хулийт.

Цхьабакъда, интеллигенце дешар вIашагIйоаллача хана цхьанайолча моттигашка производственни гIулакхашта тIаерзаьна уйла, хIаьта шерра образовании марксисташ кийчбара юкъара деккараш теркама кIалхара доайийтад. Цунца дувзадена хьалапа а дIайоаржаe е езаш я город Грознерча общеобразовательни школашкарча хьехархой дешар вIашагIдоллара опыт. Цига политически педагогически знаней общественни университетерча дешаро йиш хулийт «профессиональни» а общеполитически а деккараш дизза гIа теркалде.

Политически дешара лаккхерча звенога кхача бокъо я йолаш. Къаьстта моттиг кхьчай массе оатIорахьара грамотни марксисташи пропагандистски идеологически активи кийчъяра гIулакха. Халкъа боахама специалистий, Iилман преподавательски хьехархойн кадрай, творчески интеллигенце культура болхлой политически сакхетама боарамах, марксизм-ленинизм практике чакхъяха царна карах тийша да дуккхача хьале, коммунизма материально технически базе хьаьра деккхараш толаме кхоачашдар хинна ца Iеш, коммунистически общественни отношенеш вIаштIехьъяккхара, хала юкъе беча парта идеологически балха эффективноста, къьна тIехьа-хьалкхенра деккараш а. Цудухьа партийни комитеташа шоай терко е езе технически художественни интеллигенце балхеи политически кийчо лаккхъяра, эргайоахаш тоаяра дешаш, массово-политически пропагандистски балха юкъе хьинаре дакъа лацар кийчье еза из.

ПАРТИЙНИ организацей дукх-цIех гIулакх а хинна дIаотта деза кагирхой политически дешара система дIахо эргайоахаш тоаелга. Комсомольски политдешара тоъаш деш теоретически хаддана Iомаелга. ХIанзара формаш дукхагIча хана моллагIа политически проблемаш юкъ-юкъе доакъоех йовзийтара тIаерзаьна я. Цу цхьан хинна дицдолийт уж проблемаш марксизма-ленинизма теоретически лардаш пахаддай Iомаяра ларда тIа мара бокъонца кIоаргта кхетае йиш ца хилар.

Марксистско - ленински теорена еш йола пропаганда, хоаш ма дарра, партийни комсомольски дешара системах кхоачамбаь юсаш яц. Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дизар лездари къьхьоккхачох, цу гIулакха Iалаьмате боккхача лоархIаме хилар партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, «Знание» яхача общества организацеша, культура, просвещене Министерства вIашагIъехкаш йола массови пропаганда. Массови пропаганда тайп-тайпарча дукхача формашта юкъе белгалъяха еза ленински халкъа школаш, кайнаьха кхалнаха лаьрхIа популярни знаней школаш, коммунистически къахьегама школаш, хьалхалаттача опытен социалистически къахьегама дисциплинан школаш, цIагIа в лекторешь, халкъа университеташ. Массе тайпарча наьха группашта юкъе бу цар болх. Цхьабакъда, цу ерригеша а къаддан хьалхашка латта деккар кхоачашдера тIаберзабеш бола бу политически знанешта, революционни, тIема, къахьегама традицешта пропаганда еш. Цар балха юкъера йоккха моттиг дIалоаш халкъий доттагIала чIоагIдера дешаша, пролетарски интернационализма уйлаша кхебара дешаша, шердаьнача гIулакхашца лоаттабеча къовсамо.

Общественни производства эффективность чIоагIа лаккхелга парте къаьстта йоакхо еш дола гIулакх а хинна дIаоттача хIанзарча хьалашка массови пропаганда формашта керттера хила деза из бIарлагIа йола проблеме кхочашгьяра массагIа а парте лелаеча нах вIаштIехьбахарен тешабарен методашна кIоаргта воздействи елга. Цудухьа кийчоа бола банза баргбаш 1970—71 дешара шера деза массови пропаганда формай программаша къахьегача адамашта экономика, лоаз дара знанеш Iомаяра кердеча экономически реформан Iилма-технически прогрессан хьалашка уж бола бе Iомабара.

ХIанз шоай деккараш кхочушдеш болча пропагандисташара болх тоабара дIахо а эргайоахаш дIахьа еза во йовцаш вIаштIехьаьнна пропагандистийн дешара система, керттера уйла, IахкъIдар аьлча, чулоацам дика хилийтара тIа а йохийташ. Теорега диллача пропагандистски кадраш во кийчьаьа. Царех 90 процентал совгIа барий лаккхера образовани я. ВогIа латт методически говзал лаккхъяра гIулакх, дуккхача пропагандисташта из тоъаш яц. Из юкъагIдисар дIахкоачашдара партийни пропаганда методика къаьстта а самообразовани дешашта уйла дукхагIа тIаяххийта еза семинараш, курсаш, пропагандистий теоретически методически конференцеш лаккхйоазача хана.

Цуна дувзадена педагогически кадраш кийчьяра деша уйла тIаерзае безам бар са. В. И. Ленина ньхад, нахана бола беча хана пайдана де «политически» дешал совнагIа «педагогически» дош а теркалдар (Соч. бизза гулам, т. 11, оагI. 177). «Социально - демократически парте политически гIулакхашка педагогика белгталара элемент массаза хила а хиннай, хург а я» (Соч. бизза гуллам, т. 19, оагI. 357). Партийни кхетам балара принципаш, бакъдар аьлча, педагогиках кхоачамбаь Iеш а цуна чувцаш а яц. Цар лард я марксизма - ленинизма теори, парте политика. Цхьабакъда, педагогика элементаш-м хила еза партийни пропагандистски балха тIа. Цо шеко йоацаш новкъостал дергда махана дегIала вахара гIойленагIа йола способаш, уж дIаккхетабара тешабара средстваш хьахаржара, цхьаца тоъара, церех пайда эцара.

Политически балха боарам бухсоацала кхачача партийни организацен идеологически балха цу лоархIамеча участкена квалифицированно кулгалде харах тийша ба. Марксистско - ленински образованнегара хьадехарш шерагара шу массаза доал доккхагIа чул, эргайоахаш тоаю программаши дешара пособешц, пропаганда технически средстваш. Цудухьа, кхетадеш да, цу хьалашка методика, программаш, литература ца а хоам, партийни дешара «вообще» кулгалде цхьанна а тайпара вIаштIехьдаргдоацилга. Цхьабакъда, хIанз а дуккха партийни комитеташ я я, цар болхлой а ба дешара хIанзара система бокъонца кхета ца еш. Из кхоачамбоацар дIадаккхара доккха новкъостал хилар КПСС обкоме парте горкоми райкомийн пропаганда агитацеи отделий заведующешта, политически дешара кабинетий заведующешта, партийни комитетий инструкторашта лаьрхIа цхьан бетта курсаш яхкар. КПСС горкомий райкомий идеологически болх лелабеча секретараша из тайпа кийчо город Ростове яьй. ХIаьта а, дуккхача партийни болхлоша, къаьстта а юххьанцара партийни организацешка бокъонца кхетаиш марксистско - ленински образоване формаш, методаш, хIанз цуна хьалхашка латта деккараш. Цуна тешал ду моттигашка партийни дешара эсала кулгалдеш хилар хьахьокхаш йолча факташа. Цхьайолча юххьанцарча партийни организацешка политически дешаш дешара шу доладуча юххьен чакхдоалача хенаи дуце. КПСС райкомий горкомий бюрошка хIанз а кIезига дувц активна дешарах, занятей идейни боарамах, пропагандистски семинарийн методически совет болхах дола дешаш. Цхьайолча решенешкара гуш да дешаш тIагIоллара кийчдеш хилар, дешара гIулакхашта йоагIа тайпара анализ це еш, гIулакхий хьалда мах ца беш хилар, корта бола предложенеш телаш ца хилар.

Марксистско - ленински теори кIоаргта Iомаяра а парте политика кхочашъяр дукха лоаттабеча къовсаме юкъерча довнаш далъаца а лардa тIа мара хьалхаебулургбаш идейни доттийшин принципиальни, коммунизма гIулакха боарам боацаш чIоагIа мутIахьа бола хьинаре къовсамхойн парти хьалкъерашу. Цуна белгалбоал парте ХХIII-ча съезда, КПСС ЦК дIахорча Пленумаша аь решенеш дIахо кхочашъяр дукха лоаттабеча къовсаме, партийни пропаганда, коммунисташтен республикерча ерригача къахьегамхоштен идейно - теоретически кхетам балара даькъе областной партийни организацо беча балха керттера чулоацам.

П. ЛАТЫШЕВ,
КПСС Нохч - ГIалгIай обкома пропагандаи агитацеи отдела заведующи.

Дуьненан дехьара

СОЦИАЛИЗМА МЕХКАШКА

ВАРШАВА. (ТАСС). «Форде-девойк» цIе йолчу тарпаталлоги заводо хилир-Щецине. Цунна юкъа деха лаьцна хилар памашйтар-рий, норвегий, портий болкий, чкъоьрий лулацарий 250 эзар ...эшна ожаора амалаш.

Мукъалинчачул тIехьагIа Польша кема верфаша хьардь беррига а дIалохийтачи 4,5 миллион тонн мухь чубоод 1800 кема, Польша доьзел доьа мухьйтача машинехи оборудованеки 16 процент лоьц доьзел дехьа ухийтача кемаша, боах ПАП агентства. Польша торговш флото хIанз 1,5 миллион тонн мухь чубоод 250 кема да.

БЕРЛИН. (ТАСС). 20 шу дьаьнечул тIехьагIа ГДР халкъа белхане инженерийн техникийн болаш болх беш хургба хIанз цига бехача 17 миллион болча нехах 12 процент нах. Иштта вывод ний ГДР технически дIахьорчин юкъерча специальни доьзал заводкий технаш технача социологшна. Дуккъал ухх тIеккъарча-дол шера технически вузаш йистельнахой 15000 гергача саги, хIаьта тайп - тайпана техникумаш — 60.000 гергача саго, яхаш хоам бу АДН.

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Галацин кемаш дераша хи тIа дехнихар Советски Союза заказах дола 3800 тонн мухь чубоод 20-гIа хьу кхухьа кема.

Иштта дола кемаш ду советски проектех кхоллагIча шера. 1970 шу доладеначча деш уккъзара дIадахад хьу кхуьна «Тушино», «Тимовск» кха кемаш. Машта делорга хьоьмаш до «Юрий Чеилаков».

Галацин кемаш дераша иштта кховчашдоьд бекъа мухь кхухьа кемаш, буксираш, хьу кхухьа кемаш дара дола советски заказаш.

Машара дерригдунен совета тIахьехам

ХЕЛЬСИНКИ, 23 июнь. (ТАСС). Машара Дерригдунен Совета секретариат кхайкхай Индокитаерча американски агрессена дукъал лоаттабеча къовсама юкъе дакъа лоацача ерригача организацешкел нахагел агресси дIакхехара укх шахкий дерригача машара безача нахай хьакаре кампанин яра тIахьехам.

Укхазш хиинача пресс-конференце ВСМ генеральни секретарь Ромеш Чандра хьахкайкальча заявлене тIа ба укх шера 20 июле—1954 шера Женевски соглашенешта кулгаш яздаьча дийнахь—Индокитая халкъашца шерра демонстраци яра тIахьехам.

Пресс-конференцехь хиинача нахда хIадедар Индокитаерча американски агрессена чIоаггIа рагьа ца хилара, США-ни цар союзникий эскараш шоли дIалийнача территореш тIара IалаьмаIе чехка арадахар дIадехара деррига халкъаш тIахьехаш дола Машара Дерригдунен Совета Президиума члений кхайкарал.

БОЛГАРИ. Варнера гIаьржа форде яха манометрий керда завод. Цун дукхагIа, йола оборудовани СССР-ерен Чехословакерен ена я. Цу предприяте арахоцача продукцех 70 процент экспорте — ВIаши Экономически новкъостал лара Совете даьъа лоацача мехкашка йода.

БТА—ТАСС сурт.

СТАМБУЛЕРА ХЬАЛ

СТАМБУЛ, 23 июнь. (ТАСС). Тахкарча дийнахь дена Стамбуле болх бе болаьминаь 15-чен 16-чен июне хиннача демонстрацешта юкъе дакъалацарий гIулакхаш къоастадера яь военни трибуналаш. Кепайоазоно деча хоамех, трибуналашта хьалхашка отта веза «порядок йохаяраха сатем болбараха» бехке веш вола массехк бIаьь саг. Демонстрацешта юкъе хьекаре дакъалоацаш хиича вах кхы а лувецаш ба. Духхьал селхкарча цхьаьк дийнахь 15 саг лаьцея, яхаш хоам бу «Джумхуриет» яхача газета.

Репрессешта шоаш духьал хилар дIалоийташ цхьайолча предприятей болхлой хIанз а болх бе болабеннабац. Эскара подразделенеш го бь я уж предприятеш.

Хьал талхаш да

НЬЮ-ЙОРК, 23 июнь. ТАСС корр. Гарри Фримена хоам бу: ДIадахача кIиратIа президент Никсон мехка экономика хьалца дувзаленна тохаслла американски общественность тее гIийрта воллашехь, США экономически конъюнктура дIахо талхаш я.

ХIама лелалуча гIозарий орган йолча «Бизнес уика» хоам беш махиллара. ВIашагIкхийттача Штаташкара промышленни производство дIадахача шера вьхкий экономика лохъяла йолаеначча дена мой бетта эггара чIоагIагIа кIезигьатар. Журнала дола тешалах, шу хьалхе 84 процент болх беш хинна белал чакхйоахача промышленность предприятеша шоай мощностех 78 процент мара болх беш хиланзар мой бетта. ХIаьта езача — йоккхача промышленноста предприятеша духхьал 74,3 процент мара болх банзар.

США эттача экономически халонаша эггара хьалхарча аргIана хIама етт кагийча предприятешта. Цхьабакъда уж кхоач мехка эггара йоккхагIйолча корпорацешка а. Американски кепайоазоно укх денэшка боккха теркам тIабахийтаб «США эггара йоккхагIйола «Пенн сентрал» яха ший цаьхьащ 16 штата территоре тIа гIолла чакхдоала машинаькъа компани финансови йохара.

Агрессора зенаш хул

ДАМАСК, 23 июнь. (ТАСС). Израила дIалаьцача территоре тIа лаьмин кхоачашьеш, Сире салтий группа Джолйлан Тель-Загабан юкъерча новкъа израильски механизированни патруля тIаоттаелар? Цига хинача тIем тIа сирийцаша моастагIчун цхьа машин йохайир, кхо салтэ вийр.

Цулах хоам беш Сире командовани вийло белгалдаьккхар сирийцашта зе ца хилар.

СУРТА ТIА: Форде вехоталжа советски кемаш гIерла Iойосаш...

Б. Трентовой, И. Акимовен сурт, ТАСС фотохроника.

СПОРТ

«ТЕРЕКА» ЛОВЗАРАШ

«Б» класса шоллагIча группе чуйоагIача футбольни командашта юкъе хьалхара моттиг яккхара аргIанара матчаш хилар 20 июне. Грозне Орджоникидзе цIерагIча стадионе вIашагIкхийтар «Терек» Светлоград яхача городера «Урожайн» футбольни командаш.

Матч дIайолаелча барх! минут ялалехьа сетка чура бургац хьаьккха дийзар хьаьший.

Шоашта чутеха бургац юхаьккха гIерташ беррига низ тIабахийтар хьаьшаша. Цхьабакъда, «Терека» футболисташ дукха дикагIа ловзар.

Счет 5:0 йолаш чакхьаьлар хьалхара тайм.

ШоллагIа тайм йолаелча хьаьший тIатеIар «Терека» цIаIарашка. ХIаьта сих а луш дукха гIалаташ дора вой футболисташа. Цул совгIа ловзара бокъонаш а телхайора хьаьшаша. ХIаьта матча 56-ча минуте вой пхи-алх футболист Iехо, а вой «Терека» цIаIарашка бургац чутехар хьаьший форварда. Цул тIехьагIа мара болабаланзар «Терека» футболисташ шоаш хьалхарча тайме лайзача тайпара ловза. Хавджараев Морозовен хьаьший цIаIарашка кхы а шин бургац чутехар. Иштта счет 7:1 йолаш котбьаьлар «Терека» футболисташ.

Белгалдаккха деза цул хьалха Кисловодскерча «Нарзан» яхача командаца ловзаш вой футболисташ счет 4:0 йолаш котбьаьлар хилар.

Селхан Элистера «Уралан» яхача командаца лайзар, грозненцаш. Счет 6:0 йолаш котбьаьлар вой футболисташ. Х. МАГОМЕДОВ.

СКВАЖИНАШ-МИЛЛИАРДЕРАШ

IалаьмаIе дукха газ йоалаш моттигера — Къилбаседа - Ставропольски шоаткъе итт скважинах миллиардераш хиний. ХIара рекордсменаша хьаьтача кIалхара хьалдаьккхад миллиард кубометр догор.

Сел лаккхе газ йоалача моттигий историе чухь нагахь ...шоаш доацен хьоккхаьмаш йоллашехь а. ДIахо а магистральни газопроводашта газ телаш я скважинаш. Июнь бетта юкъе дена уккъзара пландаь совгIа 25 миллион кубометр газ кхаьчай Москвага, Грознега, Тбилисега, кхыча городашка. (ТАСС).

Дешархой йоакхо еш

Укх тIеххьарча хана социологехь оаццагIбьанна дешархой безам малагIча профессена тIаболла, хьажа гIулакх дIахоьхьадергхидара белгалоцаш «ер малагIаш я дара. IалаьмаIе дукха ловрхIаме тохкамаш даьд цар балхана дуьзадена дола сага гIулакхаш дуэ. Шой хургйола специальность нийса хьалхежа вIамитача сага новкъостал дар дукха. ... кхаьлла миккъ хьалхагIе а лаха йиш йолгад из темашав дуьхьа даьд из долла хIама.

Абитуриентешта эггара хьалха бокккхаш бола гIа цара эттача баьккхара, вахав керда дIадолаеш барий шоашта хьалхашка етта психологически. духьаленаш дIахиха яиз кхачийтара, шой низех цара бIубола-йтара, цар знанеш чIоагIъяра дукха хIама де деза вузовски комсомола а. Студенто - комсомольцо доттагIалеи новкъосталеи хулг вIамагIа волча новкъостага хьалхагIа ме кхоададу. ДIачуэцаран профессеш хьаржарен гIулакха комсомольски штабаш хьалхагIа вIашагIа ма йокх, дикагIа, цхьа барт болаш, боркатагIа чакхъйогьа поиеж.

Цунах дог тешаду масала, Грозненски межкдахтта института опыто. Цу института комсомольски штабо шефство лелаеш ялх школа я, Грознера №№ 1, 2, 7, 22, 14 йола а Шелковской юкъера школа а. Цу школашка цхьана сайренаш ю межкдахте института студенташа. Шелковской юкъерча школана институто новкъостал даьд дешара кабинеташ кийчье, химкаташ еннай цунна. Цул совгIа, институто школана денад 16 классни доска, саггота эшаш дола эзар гаргга книжка. Комсомола комитето хIара шера общественни хьисапе вIашагIъехх кийчон курсаш. Курсашка хьехараш института студенташ ба.

Общественни хьисапера кийчон курсаш вIашагIъехк межкдахтта институте деша баха безам болча, болх беча кагийхоашта новкъосталла. Комсомола комитета бюро ... цленаша беседаш ю абитуриенташца общественни балхах лаьцна а цар безам тIабодача гIулакхах лаьцна а. Комсомольски штабаша чакхдаха деза гIулакхаш дукха да — цхьабакъда, хьийто къа нах метта-м отт.

Абитуриентий уйла е кхы а, из йисай республика дешара заведеней партийни комсомольски организацешта.

Итт классаш яьха цаIаш дIадоладе специальность Iомае кийчъу вутакка. вожаш техникумашка деша болх, кхоллагIбаьвш технически профессиональни училищашка болх.

Дича баккъахьардав массанел а дикагIа балха вахача хила а мег. Цхьакха а мича льнив: болх барах дешерэ цаI дац. Вакъаз вьлча, цхьабакъашта-м хет, школа йистеьккхачул тIехьагIа деша чакхдаьнна, учебникий Iалийн юкъа мегаргья даьна. Минара, из бакъдолчоа вIалла вьттельа дац. Балха вахара юкъаг — дешара, профессиональни говзалга кхачеш долча дешара керда этапа юкъаг. Школа йистейоацкхаче балха вахар, институте деша вахар санна левгIа гIулакх да.

Н. Котиков № 3 йолча цхьа дикагIа вола слесарь-сборщик хилавах тахна «Красный молот» заводе массанена а нова. Из ва цеховой комсомольски организаце секретарь, коммунистически къахьегама ударник. Хьинара къахьегарах Ленински Юбилейни мидаль еннай цунна. Школе деша ваIаIача хана а тIехьа заводе балха вена уйла йолаш вар Котиков. ВарII класс йисте ма яьнневге а «Красный молот» заводе балла вахар из. ХIаьта а учебникаш дIакхоьсанзар цо. ХIанз технологически техникум тIехдийна чакхйоаккхаш а институте деша ваха кийчлуш а ва Котиков.

Цо дIадоладаь гIулакх хьалдаьхар котельщика Андрющенко Владимирен дукалча кхча къонача болхлошен.

Барайтта шу даьлча бокъонаш кхй а кхий дIаотт саг. ДIахочча вахара новкъа гIолла цIепхаштта гIа бакъьа кийчлу ва. Ма хало а хет цу хана цунга «мих» хьал хила хьаIа оалаш.

Б. ИГНАТЕНКО, хьехархо.

КАНИКУЛИЙ ДЕНОШКА

Района школашка керда деша шу толлица дIадоладара мой бетта берий учет яьй, дешаргдаш 9679 дIаязаяь. Ялх шу даьнача берашта лаьрхIа 96 класс вIашагIтехай, 1 июне дешар занятеш а цар лаьрхIа йолча программах. Ахкара каникулаш йолча хана бераша культурни садоIаргдолаш, хьоаш саг ... уж айлаьмкъе деларгдоацаш йолла 1 июле дена болх беш хургья спортивни - унахцIеуо тоалар майдаш, цига хIама а дуаш. Иштта салоIаш 640 бер хургда.

Гораторски шин юкъерча школе 1-ча июле дена болх беш а, дийнахь кхоазад да хIама а, делаш йоза спортивни - унахцIене лоралра майдаш. 100 дешархо ва цига. Хьехархоша цаьрца походаш, экскурсеш, дешара конференцеш, спортивни ловзараш ху.

Июль бетта болх беш хургба 1316 саг чулоацаш йола спортивно-унахцIено тоалара майдаш. Iемишлаш Iомалрел совгIа, новой хьехархой коллективашка, бераша коллективни къахьегамаш тайп-тайпана формаш а Iомаю.

ХIана района совхозий кхалша я 1086 саг юкъе воаь дешархой производственни бригадаш. Цар кхалша болх беш эргайоахаш тоаю шоай производственни квалификаци хIана кхоалаш хьелча къонеи наывлаш.

Ерригача школашка парташ а школьни мебель а тоеш, школашта ремонт еш дешархой бригадаш я.

5—6 классашкарча дешархоша школашта гонахьарча дешара опытни участкашка опыташ ю.

Дика дешаш тиша яьнх гулеча дошкха даьъа дьлчачен дешархоша Къилбаседа Кавказа гораштакен республика районашкаш гIолла экскурсеш ю.

Дукха пионераш ба республике пионерски лагерашка салоIаш.

Шоай хаянахьа дешаро кердача шера школаш кийча хургIолаш ремонта эша материалаш, йоато хIайа Iалашъю. Бакъда, шорлашта ремонт яра херх хьакха надоракаш тоьац, хIаьто доаьй тIазара — автомашинаш. Цу гIулакха новкъостал де деагIа.

М. ТАТАЕВ.

Назранови районо заведуюш.

ТЕАТР—КЪАХЬЕГАМХОШТА

Советски Веданен районашка гастролех дехьа Нохч-ГIалгIай Х. Нурадилова цIерагIча драматически театра артисташ сород ГудермесЕ кхаьчаб. Города, юрташка бахача наха хьалхашка шоай искусство дIаяьоккхаргья цар 26 июне кхаьчалца.

В. И. Ленина цIерагIча Гудермесски машинанаькъа клубе «Ловзараш» яхача пьесена дIайолаерга артисташа шоай декада. «Стапной» яхача дуга кхедеча совхозе «Дружба», «Октябра 40 шу» яхача колхозе, кхычахьа а спектаклаш оттаьй театра коллективо. ЧIоагIа раьза хилариа тIаз къахьегамхоша «Бешто», «Марьяна», «ШоллагIа талгIе», яха тайпро кийчьаь спектаклаш.

В. ИВАНОВ.

Редактора зам. А. А. МЯКИЕВ.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грознен хувцалуш мохаш а йолаш, делкъел тIехьагIа юкъ-юкъе догIа а делхаш, дй а къувкъаш, къилбаседа - малхбузехьара гIаьххьача борамЕ. йовчан тIайоагIача хана чIоагIа мух а хьеххеш ха хила а фегара температура республике гIолла 21 — 26, Грозне 24 — 26 градус йовхал йолаш хила я тарлу.

26-ча июнера дена 29-ча июне кхаччалца хувцалуш мохаш а йолаш цхьацхайолча моттигашка юкъ-юкъе догIа а делхаш, дй а къувкъаш, ха юкьоахача хана дукхагIча хьакъе йовчан а йоаш, хьала лостаць боаш, гIийло, гIаьххьача борамга кхоачаш мух а хьеххеш ха хила а фегара температура буйсашка 10 — 15, денойх 23 — 27 градус йовхал йолаш хила а тарлу.

Метеостанци.

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО

25 июне

6.30 — Юрта Iуйре (гIалгIай меттала). 6.43 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.35 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передача программа. 8.22 — Новиков Анатоле илли. 8.45 — «Ледкача шера дешархойта яхача корреспонденци (нохчий меттала). 9.00—Москва. 16.00 — Юртабоахаме къахьегамхошта дола концерт. 16.30 — «Къона тIаьхье» (нохчий меттала). 16.45 — «Халкъа тIаьхьа болх беш ба» (эрсий меттала). 17.00 «Кхалнаькъа Совет болх беш я» (гIалгIай меттала). 17.15 — Ашараш. 17.30 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.45 — Вай индустриальни мохк» (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.55 — «Значенски совхозе кхашка». Кьегирхошта йола передача (нохчий меттала). 19.20 — Телевизиони нердадарий (гIалгIай, эрсий меттала). 18.40 — Дунен халкъашта юкъера обозрени. 19.00 — Чайковский цIерах йола дунен халкъашта юкъера 4-гIа конкурс торжественни дIакхьовлар. Коттабьнинарашта дипломаш далар. Конкурсий лауреатий концерт. Перерывах «Ха». Информационни программа.

РАДИО

26 июне

6.30 — Юрта Iуйре (эрсий меттала). 6.43 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.28 — «Ленина никъе» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачий программа. 8.22 — Эстрадни пьесаш. 8.45 — Къона тIехье (гIалгIай меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — «Авангард» яха радиожурнал (эрсий меттала). 16.30 — Къона тIехе кхетами кхерах йола корреспонденци (гIалгIай меттала) 16.45 — Художественни самодеятельность доккъашхоша кхдет яох. 17.15 — «Юртара коммунисташ» яха корреспонденци (нохчий меттала). 17.30 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.45 — «Вай индустриальни мохк» (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.05 — Берашта фильм. 18.25 — Партогара балха деноаш (нохчий меттала). 18.35 — Телевизионни нердадарий (нохчий, эрсий меттала). 18.55 — Хоамаш. 19.00 — Балх бе юталуш йола гIишто йоаца. 19.20 — Киножурнал. 19.30 — Теремок. 20.10 — «Доьхен салтий» яха телевизионни фильм (хоалагIа серия). 21.15 — «Авантюриста карьера» яха художественни фильм.

ХОАМ

Юрташкара нах! Хьаьа боарам а боацаш, хьалт мела шуша банкаш шушашф дIачуйю Нохч - ГIалгIай АССР потребительски коопераце ерригача продовольственни тукаша, ларекаша, приемни пункташа.

Шошкара чьсе шушаш банкаш дIачуле, промышленноста чIоагIа эшаш я уж.

Рыснетребсоюз.

20 ШУ ХЬАЛХАГIА...

25 июне 20 шу дуз корейски халкъа паргIатой долаши бахьан долаш чортамукъален тIом болабаь. Корейски халкъаьцарча солидарноста месячник дIадоладенна да.

1950 шера 24 июне массаза а санна теттара Iуйрийна арадаьлар газеташ КНДР городашка. ХIаьта саггота шоай гIулакха болаш бола нах массаза а санна сиябенна газетий оагIош тIа хьежаш бар. Кхехкаш дар хьинаре, къахьегама, Корейски ахгIайрен къилбаседе хьахиичача социалистически республика хIара сахьата къестае езаш хиннача, боккхий а кагий а IалаьмаIе дукхача проблемаех тIаикI лыьня диза вахар. Цу кикъе гIолла, кхоачым дик-бийсен а дисадацар трагически событега кхача — тIом болабала.

ТIаккха фу дар цу дийнахь, корейски льттан тIарча машара тIеххьарча дийнахь наха дийшар?

«Нодон Синмун» яхача газето кпатехар къахьегамах дола закон мехка арадаьнна диъ шу дизара хегаь передовой статья. Из IалаьмаIе боккхача политически социальни лоархIаме событи яр: цхьан хана бокъо йоашш японски империализмо ловлла оттадаь доалладьчен Корейски халкъа законагIа дукхьашка луш яр къахьегара бокъо, къахьегамах мах телара бокъо, къахьегам лорабара бокъо. «Газето белгалдоаккхар, халкъа Iкъал оттадара республике къ демократически аргалокаш бахьанI долаш хIанз болх боацаш висарда кхерам цхьаннена а тIа из латташ хилар.

Из факташка бакъдеш дар. 1942 шерачца нийсбича промышленносте балха бола болхлой 2,3-за дукхогIа хиннабар. Цу тIеххьарча кхаь шера реальни алапи 138,5 процент дукхагIа хиннадар. 1949 шу чакхдоалаш паччахьалкхешара 177.142 кхартира кхьчар къахьегамхошка. Цу шерре а 140 эзар саг вар халкъа Iахьал тIаденачул тIехьагIа хьалаьча салоIача цIеношка салоIаши санаторешка дарбаш дайташи. Республика Центральни телеграфни агентства хоам бора, хIанзза Самбон яхача санаторе болх бе йолаплийтай керда дарбан корпус. Сакванса яхача салоIача кIагIа клуб, хьалхь льнай яхаш.

Газеташа иштта кепатехаьр Хванхэ металлургически заводе 20 июне хьайийлача болат лоаладерий республикански совещане хьакъехьара отчеташ. Гулбеннараша сиьт дIа-юха эцар, болат лоаладеш йоаккха ха кIезагIерийола цаькъаш белгалдора. Ше къамаьл деш, болат лоаладеча Пак Реп Ха белгалдаьккхар, шоайцига Кансонски заводе советски специалисташа новкъостал дар бахьан долаш болат лоаладара ха 13 сахьатагара 9 сахьатага кхоачаеш кIезигьяь а хIаьта цунах шера иттеш миллионаш вон мальха IалаьмаIе боккха экономически пайда баьнна а хилар.

КНДР кепайоазоно цу деношка чIоагIа уйла тIайохийтар предприятешкарча кхерамален техникане къахьегам лорабара мероприятешта, дешарашка хоам бора 1950 шера 1945 шерарчул кIадаш, дуьх, дулха продукташ шозза дукхагIа йоккш хиларах. Из промышленни производство алсамъяьккхари хIамаш нийра низ бахача паьха боккхагIа хилари бахьан долаш иштта хила доагIаш хиннa хIама дар.

— Цу хана Аодерча химически заводе болх беш вар со, — яхаш дуьц хIанз са корейски доттагIех цхьанне Чу Хан Дона. — Хьалха къахьегама законодательствах къамаьл хила а хьашт доацаш йола аххустарии предприятий яр из. Сона бIаргагучча бокъонца йола хIанзара завод хулаш йоагIар тха предприятех.

24 июне, массаза а санна, сай сменагIа сатийнна болх бир аз. ХIаьта сарралька радиога ладувгIаш вар со...

«КIа дика хьувкъаргдолаш да. Соахкарча боарамал 10 процент лаккхагIа из чургхиларах дог тийша ба, — Хванхэра хоам бора радиокорреспонденташа. — 22 июне юкъ-юкъера хьоикаш ерригача провинце чуэца доладелар илат».

Во хиннаш керттера культура — дуга а. Толиме делар хьалха кхача баьцадаараш, комараш, чилла бурилгаш кудцара балхаш.

Цул хьалхагIа дIадахачa шерарчул дукха а дукхагIа елар паччахьалкхено юрта боахама техникех инвентари. Пхеньянерча юртбоахама машинанаьъеча заводо электрификаци чакхъяьннача районашка яхьийтар 300 электрически молотилка.

— 24 июне тхоай юртарча нахаца цхьанне дуга кхашка оасар деш хилар со бIарчача дийнахь, — яхаш дуьц хIанз Хон Сон Гуч. Са белгало вьлча дена боад къовлабаллаш. Иштта болх сагота болча деношка ха къувса йиш мичай. Сона а, е са доттагIашта а гIанахьа мо мара дага ца бар тIом, нигахьа, Къулбехьа, Ли Сын Ман герзах кхеттар волга тхона ховш хиннадац а.

Кизга чура санна хьагIуш дар газета мутIарашкара мехка маьрша вахар. Республикана машар хьашт хилар гуш дар доллача хIаман тIехь, кхыметтел дунен халкъашта юкъерча информаце подборках а. Дешарашта яйзар «СССР — машара тIеххьарча болама байракх» яха статья.

— 1950 шера 24 июне эрсий мотт Iомабеча институте вар со, — яхаш дуьц Мэн Чже Коона. — Цу хана цхьоалагIа курс чакхйоаккхаш вар со. ХIаьта цхьа ди даьнича гIолла дега лайзар хаиеш эгIазалхи хьийжар со «Б-29» яхача американски «гIеттача крепосташа» Пхеньяна малхбоалехьарча районашта Таеоггин яхача хил дехьа уллача граждански аэродромаш бомбаш чу моитта еттар. Массехк ди даьнича гIолла тхо, студенташ, дерригаш а хIана дахкар аьнна тхоай безам а хинна фронте дахар.

1950 шера газеташ тIа даь хоамаш шоай маIанга диллача тахан КНДР пресса тIа арадувлараш мортаж да. Цхьабакъда, нийраш кхы я. Дерригача хьокхаамашта къаьнорчарел дукхха а лакхагIа я уж. Социализм хьалъеш боахха нах массанахьа а массаза машара йоакхоаш йолаш ба. Цхьабакъда, дахьенна бирса кхерам тIабессача минуташка из лорде а хIаьта, нагахь сана эше, из бахьан долаш шоай эггара дешагIа дола хIама — вахар дIадала а кийча ба уж.

Халкъа Корея къахьегамхоша шой деррига хьинар, беррига низ хIанз а дIатеп социалистически паччахьалкхе хьалъяра. Цхьабакъда, сийрда бIарг лекх цар ахгIайрен къулбехьара шоай вежранаш лоайла оттабьча американски марионеткаша лоладеча тийшача балхашка.

Сеуле бIы белла Ли Сын Мана никъ хьаккхуьараш, тхьо шу хьалхагIа а санна, Корейски ахгIайрен карта визагIа хувца уйла йолаш ба. Цар ницдаь, тхьо шу хьалхагIа нийьски дийнахь сатоссаш йолаь хинна эвантюра низгта чакхъынний. 1950—53 шерашкарча тIемо хьахьеккхар шой паргIата дахке лораеш дола паргIата халкъ фу де низ кхоачаш да.

Пхеньян. В. ПАРАФЕЕВ, АПН соб. корр.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина урам, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-90; редактора зам. — 3-20-11; ботталкхама секретара — 3-24-30; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий — 3-42-30; Юрта боахамий письмой отделий — 3-42-29.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революци проспект, 7/34.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-90; зам. редактора—3-20-11; ответственного секретаря — 3-24-30; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-29.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/34.

СФ00127. Заказ № 4533.